

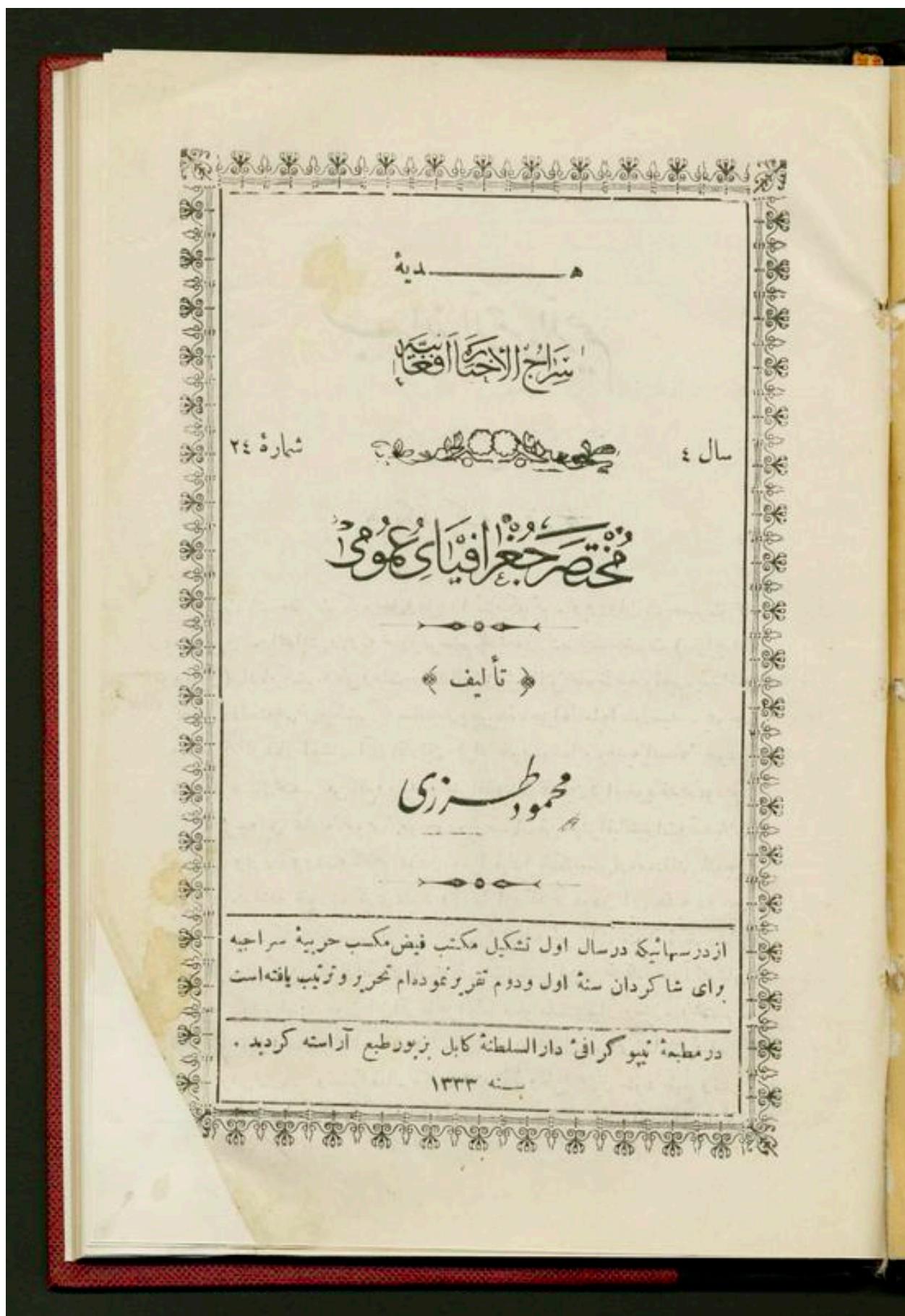
شرایط خریداری

ولایت داخل افغانستان	دارالسلطنه
قیمت سالیانه جازده روپیه کابلی	سالیانه هشت روپیه کابلی
قیمت ششماهه هشت روپیه کابلی	ششماهه پنج روپیه کابلی

در خارج افغانستان

هر حاتمک باشد با اجرت پوست

قیمت سالیانه | ده روپیه انگلبری قیمت ششماهه | شش روپیه انگلبری
سه ماهه اشتراک قبول نمیشود
یک طلای یوند انگلبری بازده روپیه کلدار نست . از همین
قرار حساب گشند

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿ يَكُدُو كَلَمَه عَرْضَه ﴾

ذات پاک حضرت کبریٰ جل و علی را نشانیکو شیم ، و برروان پاک حضرت محمد مصطفیٰ و آل و احبابش درود و تحایا میرستیم . پادشاه بزرگ‌تر کما اعلیٰ حضرت (سراج المله والدین) را دعایم کنیم . و مان و ملت خود را از شر دشمنانش محفوظ بخواهیم . بعد از آن به قصد برداخته عرض می‌کنیم که سال جاری جزء عاجزانه " مابه اعامه رسید . یوجز و عده که از آغاز انتشار آن باقایین کرام خود نموده‌ایم ، هدیه " امساله " خود را پایک از بسیار مختصر فن نافع و مفید . جفراء فیاء بنظر قارئین کرام خود تقدیم نمودیم . اکرجه این محاربه " عمومی " موجوده بر تسبیمات فن جفراء فیاء فیارات و بدیلات بسیاری وارد آورده و تقدیم نمودن جفراء فیاء با سکونی از هابدانش یک جیز نامنکامی پسداشتی خوردده گیری نمایند و لی مازا بر تقدیم نمودن این هدیه دو جیز مجبور نموده . یک اینکه بعضی از مشترکین کرام مابه تحریرات متواترة خودشان از مخواهیش کردند که از اصطلاحات و تعبیمات اساسی " این فن تایکدرجه آکاهشان کردندیم . دوم اینکه چون این اثر عاجزانه ما معلومات بسیار و جیزه و مختصره فن جفراء فیاء بصورت ابتدایی و آسان و ساده بخواسته اش نشان میدهد ، از ازو برای تدریس و تعلیم اطفال مکاتب ابتدائی وطن عزیز خود طبع و نشر آنرا از فائدہ خالی نپاختیم . - ذانَا اساس ترتیب و تحریر این اثر برای اولا

(۲)

ابتدایی بنا یافته است - بلی ، اکرچه مکتب حربیه ، از مکاتب عالیه درجه متینی
 شمرده میشود ولی چون در اول تأسیس و تشکیل آن شاکر دان سال اول و دوم آن
 تحصیل مکاتب ابتدایی ورشیده و اعدادیه را نمایند و بودند و مر راست از خانه های
 خودشان به آن مکتب کرفته شده بودند باز هم از درجه ابتدایی شمرده میشند
 که اکرازین رهکندر برما اعتراضی وارد آید که «آیه رای یک مکتب عالی» مانند
 (مکتب حربیه) چنان به اینقدر معلمات جزوی و مختصر اکتفا ورزیده
 شده ؟ و عذر مامعقول شمرده خواهد شد !

بعضی از مشترکین کرام ، نیز این از مارا بدرجۀ دفع احتیاج خودشان
 غیر کافی خواهند یافت . ولی ما قاعده‌هه الحکم الا کنزه را پیش کرفتیم . زیرا
 در صدی هشتاد از مشترکین کرام ماهنوزاز مبادی فن عالی "جفرافیا" باخبر نیستند
 که برای آنها اول از مبادی آغاز کردن را اولیتز شمردیم . امید میکنیم که این
 هدیه "عاجز آن" (سراج الاخبار افغانی) مظہر حسن قبول کردد و قصور و نو اقصات
 آرا بضرط خطابوش خودشان بپوشند . و من الله التوفیق امضا

سید محمود طرزی

(۴)

درس روز اول

آغاز بقصد

ای اولاد های هو سکار علم و فن، ای نویم الان چندستان وطن
بادشاه معلم عجوب القلوب معارف پرور، اب اشتفق ارحم لطف کسرما اعلیحضرت
(سراج الملة والدین) محض رای اکتساب علم و دانش شمامکتب فیوضات مکتب (حربیه
سرایه) را بنا فرمود. رای اصر اداره و حسن تعلیم شما معلمان فضیلت هندی را از
جهاهای دور طلب فرمود.

این بناء، واین تأسیس در وطن مقدس مایک اختراع و ایجاد نوی شمرده میشود
که تا محل دیگر بادشاهان ساقیرا میسر و نصیب نشده بود این بادشاه بادانش
و دین مقدس ما براین تأسیس نافعه موفق و کامیاب آمدند.
اولادها اقدرا نعمت را بشناسید، در راه این بادشاه مقدس عجوب القلوب
خود جان فدا کردن را شرف عظیم بشمارید، در راه تحصیل علم و عرفان کوشش
ورزید. زیرا علم و عرفانست که انسان را انسان میسازد و از حیوان و جاد تفرق
میدهد.

کوشش ورزید، مکتبات علمیه و فنیه خود را بیفزاید وطن از شما
مستفید شود. بادشاه از شما راضی کردد، ملت از شما برخورد.

این غاجز که بشرف معلمی جفرافیا، و تاریخ و انتاو کتابت شهامت خر میباشد
چون امسال اول دخول شاهزادین مکتب فیض مکتب است، از ازو در تعلیم شما
یک راه بسیار کوتاه و آسانی دیدیش کرته ام بازه و فکر شیامنده نشود، وزودتر
بینزل مقصود که دانستن و باخبر شدن از چکونی فن جفرافیاست - و اصل شوید
بسیار اطفالی در شما خواهد بود که تا محل نام جفرافیا را هم نشنیده اند،
حال آنکه جفرافیا بسیار علم نافع و مفید است که تحصیل آن رای انسانها از لواز
ضروریه دیده میشود جفرافیا از احوال زمین بشنا آ کاهی میگشد. حصرت

(۵)

حق سبحانه تعالی زمین را خانه و مسکن زندگانی کافی مامقرر فرموده پس هر کاه از عالم
جغرافیا بخبر باشد حالتها بحال یک ناینای میاند که از جهت شرقی و غربی و شمالی
و جنوبی "خانه" نشیمن خود بخبر باشد .

اولادها ! خود شما نصور بکنید ، که هر کاه از جار جهت خانه نشیمن
کاه خود بخبر باشد ، واوناق خوابکاه ، و دلان نشیمن وزیره و کفشنکن ،
و دهلیز و مطبخ و تحویلخانه و صندوق خانه خود تازاندایند و نشناشد آیامیشت
وزندگانی شهادت اخوانه چقدر دشوار خواهد شد ؟ و همچنان اکراز احوال همسایه کان
جار طرف و اخلاق و اطوار آهای بخبر باشد که ازان شبابا آهای چقدر مشکل خواهد
بود ؛ اینست که ناواقف ماندن از علم جغرافیا عیناً همچنینست که انسان در خانه
نشیمن خود بخبر باشد .

درین سال فرخنده قال که اول شروع درسهای ماست برای شما ازین علم
کرا آنها خیلی مختصر معلومات اجمالی بیان میکنیم انشاء الله بسایه "ترقیاتویه" بادشاه
معارف خواه معظم مقدس ما این مکتب فرض مکتب روزبروز رقی میکند ، افکار
و اذ هان شناسال بسال کشايش بیدامیکند . بیانات مامعلمان عاجز نیز نسبت
به استعداد و قابلیت ذهنیه شما افزونی میکنند .

ولا دها ! کوشش کنید جهود ورزید ایام شب اباب خود را که بهترین ایام
حیائیست برای کان و بیهوده صرف نکنید . باهدیکر محبت ، بعذر و استادان خود
اطاعت ورزید که مسعود شوید .

و من الله التو فیق

(۹)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ مختصر جغرافیای عمومی ﴾

هیون خاکیک بران زندگانی و سکوت داریم با همه کوهها و بخرا و شهرها و نهرها
و تالابها و دره ها و تپه های آن جهه (زمین) کفته می شود . و علمیکه از
احوال زمین بیان می کنند آرا (جغرافیا) می گویند .

شکل زمین کروی الشکل یعنی کرد و کاوله مائده هندو آنها نام بیان نمی باشد . این
زمین کره وی یعنی کلوله بروج طرف استه نیست . و بروج چیزی تکیه ندارد .
بلکه مانند يك طوب بایکی در میان هوام علیق دور می کنند .
سه حصة کره زمین آب ، و يك حصة آن خشک است که از اربع مسکون
می گویند .

(کره مجسمه) چیزیست که برای اشان دادن شکل زمین از کاغذهای کافت بشکل
کره زمین از امیسازند . و بروی آن قطعات و بخرا و همه متعلقات زمین را
رمم و نقش می کنند .

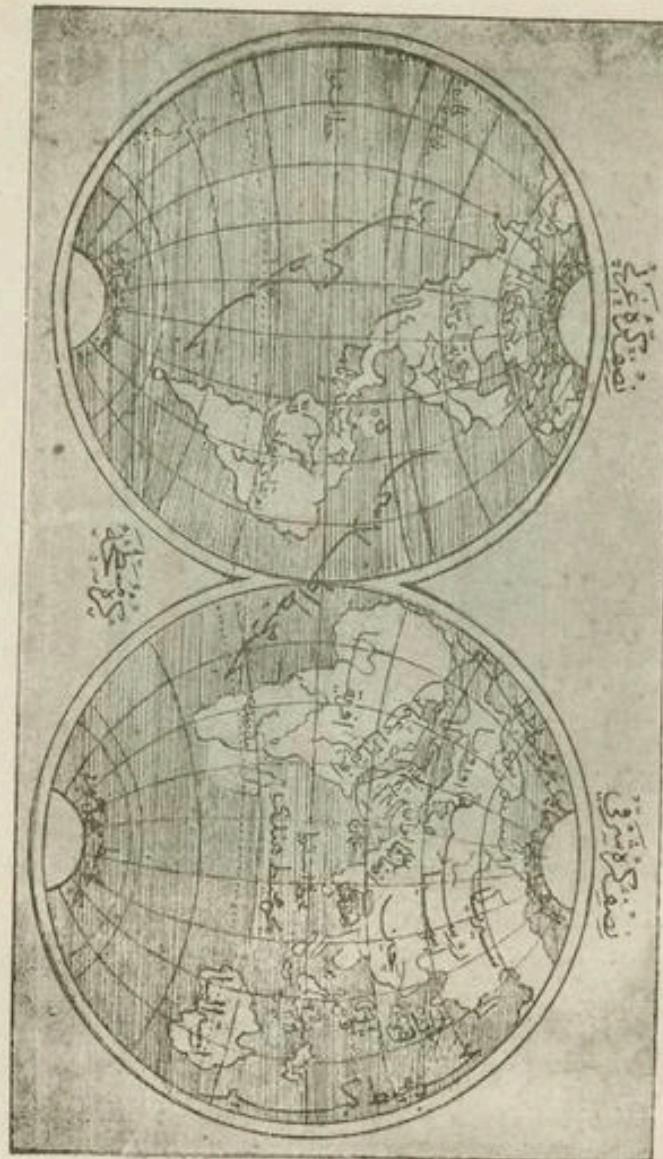
(v)

كرة جسماء

(۸)

(کره مسطّحه) چیزیست که شکل زمین را بر روی کاغذ بشکل دو داره نشان میدهد و قطعات و بخراها و همه متعلقات روی زمین را بر آن رسم و نقش میکند.

(۹)

(خریطه) :- چیزیست که یک قطعه زمین . و یا هر مالک بلک دو لتر ابران رسم و نقش میکنند . و آنرا (نقشه) نیز میگویند .

(قطعات خشکه) :- همان یک حصة خشکه روی زمین که از اربع مسکون گفته شد . بربینج قطعه منقسم است که آنها را (آسیا) یا (ایشیا) (اوروبا) یا (بورب) (افریقا) یا (افریقا) (امریکا) یا (امریکا) (اوستالیا) یا (آسترالیا) میگویند . هر یک ازین قطعه ها برجدا جدا خریطه ها نشان داده شده است . (جهات اصلیه) یا (حدود اداریه) :- رای شناخته شدن سمت و طرف یک جای زمین ، چهار (جهت) یعنی چهار طرف موجود است که آنها را (شرق ، غرب ، شمال ، جنوب) میگویند .

شرق . آن جهت است که آفتاب از انصار طرف میروید . غرب . آن جهت است که آفتاب در انصراف عاید میشود . وقتیکه روی بجهت غرب و بشت بجهت شرق ایستاده شویم طرف دست راست مانیمال ، و طرف دست چپ ما جنوب گفته میشود .

اما در خریطه ها طرف بالای خریطه شمال ، طرف ذیر آن جنوب ، طرف راست شرق ، طرف چپ غرب انتیوار شده است .

احوال خشکه

همین خاکی که آنرا خشکه میگوییم ، و بر روی آن کردش و سلوونت داریم نظر بشکل و وضعیت آن نامهای مختلف دارد که در بحث برای : ایکان یکان بیان میکنیم :

(جزره) :- یک پارچه زمینیست که هر طرف آنرا آب فرا کرده باشد ، و بدون کشی به آن رفته نشود .

(جزره نما - یا شیوه جزر) :- زمینیست که نهایت از یک طرف به خشکه واژدیکر طرفها با آب احاطه شده باشد .

(بوزخ) :- یاخا کنای زمین نشکیست که جزر زمین از این خشکه جسبانیده باشد (دماغه) :- یاد انس خشکه های سرتیز برآمده ایشکه از خشکه بسوی بجز دراز شده برآمده باشد .

۱۰۵

(بحرا) :- که بغارسی دشت میکویند . زمینهای صاف فراغ و هموار است که جنگل در آن نیست

(جنگل) :- زمینها نیست که با درختان بسیار و انبوه مستور شده باشد .

(چول) :- زمینهای بی کیاه و بی علف است .

(جیل) :- که بغارسی کوه میکویند راهده گیرای بلند و بر سرک زمین است .

(جیال متسلمه) :- کوههای پامه دیگر مربوط یکدیگر مانند زنجیر پامه دیگر پیوسته شده تا بسیار جاها در از شده رفته باشد .

(کوه آتششان) :- بعضی کوهها نیست که از تلاق آن آتش و دود میبراید .

(درست - پادره) :- کذر کاه های نزک است که در میان دو کوه واقع شد باشد .

(ساحل) :- زمینها نیست که با کنار دریا متصل باشد .

﴿احوال آهای﴾

(بحر) :- آب شور بکسه حصة کرم زمین را فرا کرفته آرا (بحر) میکویند .

بحر برد و قسم میباشد که بکرا (بحر خارجی) یعنی بحر پیوند دیگر را (بحر داخل) یعنی بحر درونی میکویند بحر خارجی یک آب بسیار بزر گست که همه اطراف

زمین را احاطه کرده است و آرا عیبط نیز میکویند و بر بنج قسم تقسیم شداست : اول بحر (عیبط غربی) (۱) یا بحر اوقيانوس . دوم (بحر عیبط کبر) یا بحر الکاہل .

سوم (بحر عیبط هندی) . چهارم (بحر منجمد شمالی) . پنجم بحر (منجمد جنوبی) (بحر های داخلی) :- آهای نیست که از بحر های عیبط بخکانه جدا شده در میان

خشکها در آمده است . و آرا بخیره نیز میکویند .

(خلیج) :- آهای بحر است که طرف آرا خشک فرا کرفته باشد و از یک طرف

با بحر بزرگ متصل باشد .

(لیان) یا (حوضه) خلیجها کوچک است که در زمانهای بادهای سنده و طوفان

کشیده از آنجا عفو نظر میانند . هر کاه بواسطه صفت دست انسان ساخته شده باشد آرا

(۱) بحر عیبط غربی را (بحر عیبط اطلسی) یا (انلاتنیک) نیز میکویند .

(۱۱)

(لیان صنی)، واکرقدرتی باشد آرا (لیان طبیعی) میگویند.

(آبنا) : دره های تنک در یا نیست که آبهای بحر از میان دو کوه یادو جزیره یادو خشک کرده باشد یا همیکر بیامیزد.

(نهر) : جویهای بزرگ آب شیرین است که بکسر به بحر یا بک نالاب بزرگ بیامیزد.

(منبع) جای رامدن، و (مصب) جای آبریزش آن به بحر است.

(جوی) : چیزی سنگ برای آبیاری زمین ها و آوردن آبها بست انسان کنده شده است.

(کanal) : جویهای بزرگ کنده شدی دست انسان است که برای آمیختن آب بک بحر را بدیکر بحر، یا آب بک نهر را بدیکر بحر کنده میشود.

(نالاب یا کول) : آبهای ایستاده است که از هر طرف با خشک احاطه شده باشد.

نالاب آب شیرین و آب شور هر دو رقم موجود میباشد.

(حوض) : چیزی است که برای ساختن و تعمیر کردن کشتیها در لیانها کنده و با آب پرمیشود.

سوالهای امتحان

جغرافیا از چه بیان میکند. شکل زمین چنانست. سطح زمین عبارت از چیست. کره بحسمه چیست. کره مسطحه چیست. خریطه چه چیز است. زمین بر جند قطمه تقسیم شده است. - جهات اصلیه جند است. نامهای شان چیست. در خریطه ها چنان زیان داده شده است. - جزیره و جزء نما چیست. - دماغه چکونه است. کوه و کوههای متسلسل چیست. برشخود دریند چیست. بحر چیست. بحر خارجی بر جند قسم تقسیم شده است. نامهای شان چیست. بحر داخلی چکونه است. خلیج ولیان چیست. آبنا و نهر و کanal چیست.

(۱۲)

بیان قطعه اوروبا

(حدود اربعه)

جهت شمال قطمه (اوروبا) (بحر منجمد شمالي) و جهت جنوب آن (بحر سفید)،
پايجيره روم و جهت غرب آن (بحر محيط غربی) که آرا (بحر محيط اطلسي)
بنز ميکويند . و جهت شرق آن با كوههای (اورال) محدود است
قطعه اوروبا نسبت بقطمه های دیگر ا کرچه کوچکترست اما بسب لطافت
آب و هواء، و خوبی و برگت خاک و مهارت و دانائی صدم آن در عالم و هنر از همه
دیگر قطعات پيشتر معمور و آبادو تو نکر است .

در بین قطمه از هر قسم غله و هر نوع میوه ، و هر کونه معادن یعنی کانها
پيدا ميشود مثلًا کانهای طلا ، و نقره و سرب ، و قلایخ ، آهن ، مس ، زغال سنگ
و غيره موجود است .

نفوس و اهالی این قطمه بقدر سه صد و ندوونه ملیون و کسور است که بقدره
ملیون آن مسلم و باقی ان غير مسلم است . (یك ملیون زاربه ۱۰ لک ميشود)
قطعه اوروبا بنوزده حکومهای تو چك و بزرگ تقسیم شده است . اول
از بن نوزده حکومهای مالک (اوروبای عنانی) است که آرا (روم ایلی)
ميکويند دولت علیه عنانی در اوروبا و آسيا و افریقيا نيز مالک را مالک است که
از دیگر ملکهای آن در تعريف دیگر قطمه ها بیان ميشود .

(اول)

(روم ایلی عنانی) است روم ایلی عنانی زياده از هشت ملیون نفوس دارد
که بقدر چهار ملیون و کسور آن مسلم و باقی آن غير مسلم است باختت دولت
عنان شهر شهير (استانبول) میباشد که در روم ایلی واقع شده است
(ادرنه) یا (ادریانوپل) (سلانیک) (یاساولینکا) (یانیه) (اشقودره)

(۱۳)

• یاسقوط‌ری • (مناست) (قصوه) از شهرهای مشهور آنست (۱)

(دوم)

دولت یونان است که بقدر دو میلیون و کسor نفوس دارد. مرکز حکومت آن شهر (اینده) یا «ایتھنز» است. (پرم) یا «پارس». (دلنی) (زیتون) (اغرسیوز) از شهرهای مشهور آنست.

(سوم)

دولت ایتالیا است که بقدر سی و سه میلیون و کسor نفوس دارد. مرکز حکومت آن شهر (روم) است که در کنار نهر (تیر) واقع است (وندیک) یا «وینس». (تورن) (میلان) (فلورانس) یا «فلورنس». (نابولی) یا (نیلز) از شهرهای مشهور آنست.

(چهارم)

مالک دولت اسپانیا است که بقدر هزار هزار میلیون و کسor نفوس دارد. و باختت (آن شهر) (مادرید) یا «میدرد» است. (سویل) (رسلون) (بارسلونا) (والنس) (غماتله) یا «کرنادا» (قرطبه) یا «کاردووا» از شهرهای معمور و مشهور آنست.

(پنجم)

مالک دولت پورنیکی یا «برنکال» است که بینج میلیون و کسor نفوس دارد و باختت آن شهر (ایزبون) یا «لزبن» است که در کنار نهر (تاچه) یا «سیکس» واقع می‌شد. (بورطو) (براغ) (فارو) از شهرهای مشهور آنست.

(ششم)

مالک دولت فرانسه است که بقدر سی و هشت میلیون و کسor نفوس دارد و باختت آن شهر شیر (پاریس) یا «پرس» است که در کنار نهر (سن) یا «سین» واقع می‌باشد. (لیون) یا «لیونز» (بوردو) (مارسیا) یا «مارسلز» (لیل) (کیل) (ریز) از شهرهای مشهور آنست.

(۱) هزار افسوس که در جنک اخیر بالقان ولایهای سلائیک، اشقودره، مناست قصوه از دست عثمانی برآمده است.

(۱۴)

(هفتم)

مالک دولت انگلیس است که چهل و یک میلیون و کسور نفوس دارد و باعثت آن شهر شیر (لندن) است که در کنار نهر (تامس) یا « تیمز » واقع میباشد. (بوریول) (ادبیو رغ) یا، ادیبرک، (دوبلن) یا دبلن، دوور (شفیلد) (مانچستر) از شهرهای مشهور آنست.

(هشتم)

مالک دولت بلژیک یا « بلجیم » است که قدر شصت میلیون و کسور نفوس دارد و باعثت آن شهر (روکسل) یا « برسلزه » است. (انورس) یا « آنتورپ » (نامور) (لیز) (نووین) (کهفت) یا روكس، اوستند، از شهرهای مشهور آنست. (۱)

(نهم)

مالک دولت هولاند یا « هلند »، است که آزاد (فلمنک) نیز میکوئند. پنج میلیون و کسور نفوس دارد و مرکز حکومتش شهر (لاهی) یا « هیل » میباشد که در کنار نهر (رن) واقع است (ایسدن) امستردام یا، امستردام، روتردام یا در آردم، کمبرغ یا، لکسبرک، نیز از شهرهای مشهور آنست.

(دهم)

مالک دولت (دانیمارک) یا « دنیمارک »، است که دو میلیون و کسور نفوس دارد. مرکز حکومتش شهر (کوبنهاک) یا « کوبن هیکن » میباشد که در جزیره (سیلاند) یا « زیلاند »، واقع است. البورغ یا (البرک)، و دیبورغ یا، دیبرک، (السبیوز) نیز از شهرهای مشهور آنست.

(یازدهم)

مالک دولت (اسوچ، لورج) یا سویدن و ناروی است که شصت هفت میلیون و کسور نفوس دارد و مرکز حکومتش شهر (ستوکهلم) یا « ستا کهالم » است که در کنار تالاب (مولار) (بلیبلیره) واقع شده است. فرسینایا یا « کرسینایا »، غودنبورغ (۱) درین جنک موجوده همه مالک بلجیم را دولت المان ضبط کرده است.

(۱۵)

یا « کود نبرک » نیز از شهرهای مشهور آنست. درین دو سه سال اخیر این دو دولت از هم جدا شده هریک مستقل دولت کردیده است

(دوازدهم)

مالک دولت اروپای (روس) است که یکصد و پنج میلیون و کسوز نفوس دارد. که جهار میلیون آن مسلم و باقی آن غیر مسلم است. پایخت حکومتش شهر (یترسبورک) نام جدید آن پیتو کراد است که در کنار نهر (نوا) واقع است. « موسکوا » یا « ماسکو »، و (وارشاو) (هو جه بک). قازان « کراکو »، « سباستیاول »، « کیلس »، « لبلان »، لودز، از شهرهای مشهور آنست.

* سیزدهم *

مالک دولت « استریا » است که جهل و پنج میلیون و کسوز نفوس دارد. مقر حکومتش شهر « ویانه » یا « واینا » است که در کنار نهر « طونه »، « باد بیوب » واقع شده است. « تربیت » یا « تربیت »، « بیشته » یا « بودابوست »، « براغه » یا « بریک »، « بلبرک »، « بزرگیل »، بودین نیز از شهرهای مشهور آنست.

* چهاردهم *

مالک دولت « رومانیا » است که شش میلیون و کسوز نفوس دارد. مرکز حکومتش شهر « بکرش » یا بخارست میباشد یاش. « قلاص » یا « کاتس »، ایزابل یا « گوگرد نیز از شهرهای مشهور آنست.

* پانزدهم *

مالک حکومت « صربستان » یا « سروو »، است که بقدر دو میلیون و کسوز نفوس دارد. مرکز حکومتش شهر « بلغراد » یا « بلکرید » میباشد. (نش) سمندره، الاجه حصار، بوزار و خله نیز از شهرهای مشهور آنست.

(شانزدهم)

مالک حکومت (قرمطاغ) مانندیگر و است که دو صد و پیست و هفت هزار و کسوز نفوس دارد. مرکز اداره اش قصبه (چتبه) یا « شنبی » است.

(۱۶)

[اين دولت حکومت يعني صربستان ، و قره طاغ ، با (بلغارستان) بابلگيريا از اجزاي مالات دولت عليه عثمانیه بودند و در محاربه اخري که با دولت روس وقوع یافت بوجب (معاهده ، برلين) جدا جدا حکومتها شدن دولت بلغارستان تابه اینوقتها يك ایالت متازه عثمانی شرده ميشد . دو سال پيش ازین آئم حکومت مستقله شد . و در حرب اخیر بالقان دیگر بعضی شهر های عثمانی را هم کرفته امسوز يك دولت قوي کردیده است] شهر های مشهور آن صوفه وارنا میباشد .
بلغارستان پيشتر از دو ملیون نفوس دارد .

(هفدهم و هجدهم)

دولت «روسیا» یا «برشیا» و دولت «المانیا» یا «جرمن» است که هر دوی اینها بایست و هفت حکومتهاي خورد و کلان يك اتحاد يك وجود کردیده بک دولت ايمراطوري معظمه بوجود آورده است . مؤسس این اتحاد يك وجودی برنس «يسمارک» مشهور شده است . تقریباً شصت ملیون نفوس دارد . بائخت کل ، شهر شهر «برلين» یا «برلن» میباشد ، «هامبورغ» یا «همبرک» ، «مونیخ» یا «میونیک» ، «درسد» ، «فرانکفورت» یا «فرانکفورت» و بسی شهر های دیگر بسیار مشهور را مالک است .

دروقت حاضر دولت المان یا جرمن از جهت قوت عظيمة عسکريه ، و فنون عجيبة حربيه ، و اختراعات خيال المقول نازيه و علوم و فنون يك دولت غالب و مطهر وبسیار قوي دنیا شمرده میشود .

(نوزدهم)

مالک دولت (سوییزه) یا «سویتزرلیند» ، است که سه ملیون و کسor نفوس دارد . مرکز اداره اش شهر « برن » است .
«جنو» ، «توفشاتل» یا «نیوچیتل» ، «زورنج» یا «زیبورج» ، لوزان .
از شهر های مشهور آنست . طرز حکومتش جمهوري ، و مملکتش کوهستان و از عجایبات طبیعیه نملو میباشد .

(۱۷)

غیرازین نوزده حکومهای که مذکور گردید چهار پنج حکومهای کوچکی
دیگر نیز در اوروبا موجود است که با وجود کوچکی باز هم حکومهای جدا کانه
شمره میشوند :

اول :— (حکومت آندورا) میباشد که بر کوههای (پیرنه) واقع ،
و در زیر حایه دولت اسپانیا میباشد . بجهزار و کسور نفوس دارد . مسکن
حکومتش فصبة (آندورا) است .

دوم :— (حکومت سان مارینو) است که در نیم جزیره ایتا لیا واقع ،
ونه هزار و کسور نفوس دارد . مسکن حکومتش شهر (س مارین) میباشد
که دریک کوهستان لطیف المنظر کائاست .

سوم :— (حکومت لو کسمبرگ) است که در مایین مالک بلجم والماسایک
حکومت مستقله کوچکی میباشد . دو صد هزار و کسور نفوس دارد . مسکن
حکومتش شهر (لو کسمبرگ) است . [درین حرب حاضر اکرجه بیطرفی
خود را اعلان نمود ، ولی المانها به آن کوش نهاده سو قیات عسکری خود را
از ازام بلجم اجرا نمودند] .

چارم :— (حکومت لینختشتاین) میباشد که در مایین سوئیزرلند و استریا
واقع و نه هزار و کسور نفوس دارد . مسکن حکومتش فصبة (وادوز) است .

پنجم :— (حکومت مونا کو) است که بر ساحل بحر سفید ، در داخل ماله
فرانس و سرحد ایتالیا واقعست . سه هزار و کسور نفوس ، و تنها نوادنفر عسکر
زندار مهرا مالک میباشد . مسکن حکومتش شهر (مانا کو) است که در کوهستان
(کارلو) کائیست .

(۱۸)

(بخارهای مشهور بیک در قلمه اور و باست)

نامهای شان	کیفیت های شان
بخار منحدر شهابی	طرف شمالی اوروبا را احاطه کرده است بخار خارجیست
بخار ایض	از بخار منجمد شهابی پیداشده است بخار داخلیست
بخار عجیط غربی	طرف غرب اوروبا را احاطه کرده است بخار خارجیست
بخار شمال	از بخار عجیط غربی جدا شده است . داخلیست
بخار ماتیک	از بخار شهابی جدا شده است ، داخلیست
بخار سفید با بخار	طرف جنوب اوروبا را احاطه کرده است از بخار عجیط غربی پیداشده است داخلیست .
متوسط	از بخار سفید یا متوسط جدا شده است . داخلیست .
بخار سیاه بالسود	از بخار آزاد پیدا شده است .
بخار آزاد	از بخار سیاه جدا شده است .
بخار خزر	با هیچ بخار تعلق ندارد . از نوع کول است

(آباهای مشهور بیک در اوروبا است)

نامهای شان	کیفیت های شان
سونده با سوند	در مایین دایگارک واسوچ با سویدن واقعست
هادیکال	در مایین فرانس و انگلستان واقعست
سبته با طارق	در مایین اسپانیا و افریقا واقعست
بیونیقا جیو	در مایین جزیره فورسیقه و جزیره ساردنیا واقعست
مسیندیا مسینا	در مایین جزیره سیچلیا و ایتالیا واقعست
دار دیل با جناتق	در مایین بخار مرمره یا مارمور او بخار جزیره های با جه واقعست
بلمه	
بوئنور	در مایین بخار مارمورا و بخار سیاه واقعست
ما استانبول	
بنکی قلعه	در مایین بخار سیاه و بخار از آفت

(۱۹)

(خلیج‌های مشهور بکه در اوروباست)

نامهای شان | کیفیت های شان

بر قیا مانه نیا	هر دو در بحر هالند واقع است
فلاند	
فاسقو نیا (امسک)	در بحر محیط غربی واقع است
وندیک یا وینس	هر دو در بحر سفید واقع است

جز ره های مشهور بکه در او رو باست

نامهای شان | کیفیت های شان

بلاند یا سینه ند	هر دو در بحر محیط غربی واقع و به دایگارک تابع است
اسلاند یا	
آیس لند	
بریتانیا، ایر	
لاند یا آیر لند	هر شه در بحر محیط غربی واقع و بدولت انگلیس تابع است
شلاند	
یا شتلند	
مینورقه یا مشار	هر دو در بحر سفید واقع و بدولت اسپانیا تابع است
کا مازوقه یا	
مجارکا	
ساردینیا، سیچ	
لیا پا سیسل	هر دو در بحر سفید واقع و بدولت ایتالیا تابع است
مالطه (اما لاتا)	در بحر سفید واقع و بدولت انگلیز تابع است

(۲۰)

در بحر سفید واقع ، وبدولت یونان تابعست	جز ای ربعمه یا جمع الجزایر
کرد	در بحر سفید واقع ، وبدولت علیه عثمانی تابع بود و حالت یونان تابعست
(کوه های متسلسل مشهور یک در قطعه او رواست	

نامهای شان | کیفیت های شان

اوادال بایورال	در مایین قطعه اسیا واوروبا واقعست
تفناز باکاکیشیا	در مایین بحر سیاه و بحر خزر واقعست
ازروم ایل کذته به بحر سیاه منتهی شده است.	بالقان
قارهات یا	در مایین رومانیا و اوستریا وروس است
کارپی تین	
هلنیقه	ازروم ایل کذته به بحر سفید منتهی شده است
آلپ مایلیس	در مایین فرانسه و ایطالیا است
بین با ایل تین	از ایطالیا کذته به بحر سفید نهایت یافته است
پیرنه یا پیرنیز	در مایین فرانسه و اسپانیا واقعست
ایله ری	در مملکت اسپانیا است
استاندیا و	در مایین مملکت اسوج یا سویدن و مملکت نوروج یا ناروی واقعست
باسکندی نیوا	
قره اورمان	در مملکت المانیا است
سون یا سیون	در مملکت فرانسه است

کوه های آتششان مشهور یک در او رواست

کیفیت های شان	نامهای شان
در ممالک ایطالیا میباشد	و زویاسویس
در جزیره سیجولا میباشد	آنا - آنا
در جزیره ایسلاند میباشد	ههلا - هکلا

(۲۱)

نهر های مشهور بیک در اوروپ است

نامهای شان	کیفیت های شان
صیخ	از کوه های بالقان می باید به بحر سفید میریزد
طونه، یاندیوب	از المانیا می باید به بحر سیاه میریزد
طورله	از کوه های قاریات برآمده به بحر سیاه می آمیزد
دسجولا	از عالک پولیند کذشته در بحر بالتیک میریزد
اوژی	از عالک روس میکنرد به بحر سیاه می آمیزد
تن - دان	از عالک روس می باید به بحر ازاق میریزد
اورال	از کوه های اورال می باید به بحر خزر می آمیزد
نوا	از تالاب لادوغه می باید به بحر بالتیک میریزد
ولغا - والکا	از عالک روس میکنرد به بحر خزر می آمیزد
پووت	از کوه های قاریات برآمده با نهر طونه می آمیزد
بو	از کوه های آلب برآمده به خلیج وندیک می آمیزد
الب	از وسط حور من جدا شده در بحر شمال میریزد
تیر	از روما میکنرد به بحر سفید میریزد
رمن یا دروین	از عالک اسو بخرا یا سو بترز لندر می باید به بحر سفید میریزد
تازسیا - تیکس	از کوه های ایسلند برآمده به بحر محیط غربی میریزد
غار و یاکارون	هر دواز کوه های پیره نه می باید به بحر محیط غربی میریزد
* راین *	سن یا سین از پاریس میکنرد به بحر مانش میریزد
تامس - تیمز	از لندن میکنرد به بحر شمال می آمیزد
دنیستر	از کوه های قاریات برآمده به بحر سیاه می آمیزد

(۲۲)

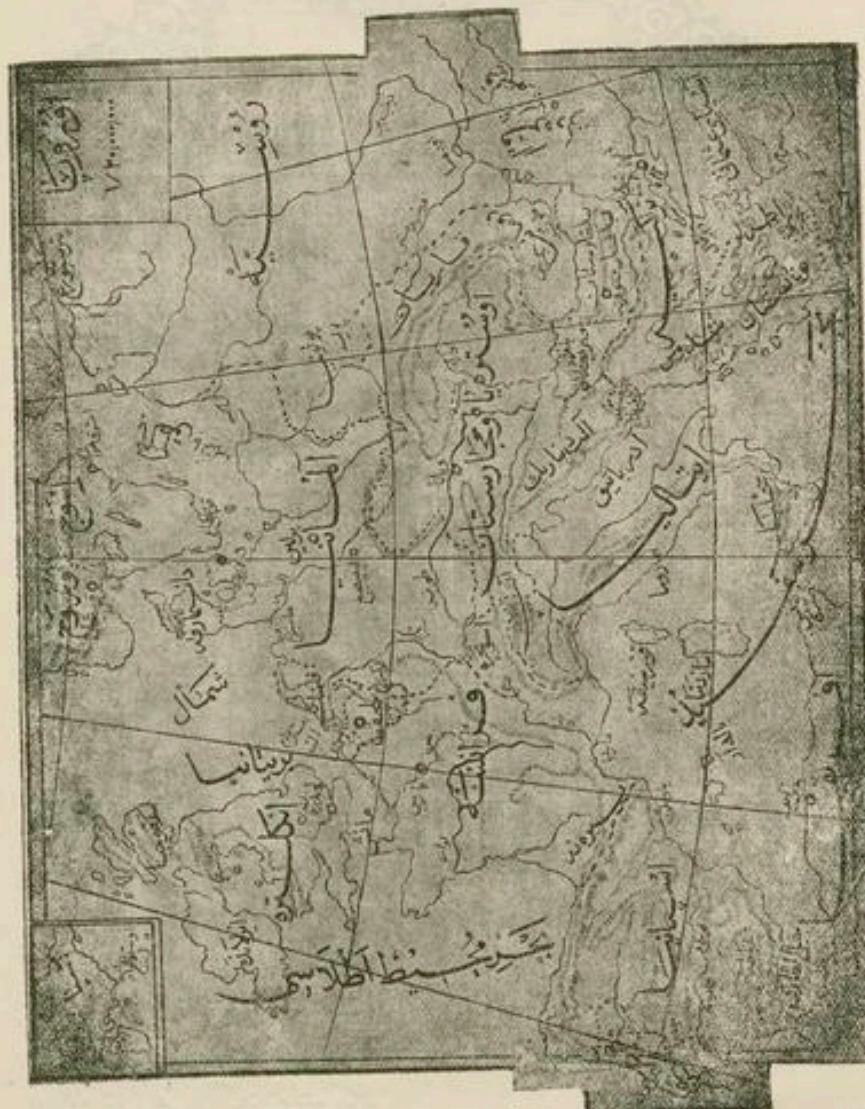
کول های مشهور یک در اوروپا است

نامهای شان	کیفیت های شان
سایه یا دینه	هر سه در کمال روس واقعست
لادونه یا « لا »	هر سه در کمال اسوج واقعست
دوکا اونه یا	هر دو در کمال اسویخره با سویز لند واقعست
« اوستکا »	در ولایت اشقدوره یا سقوط ری واقعست
اونه ریاویر	
وزر	
مولار یا ملر	
فونستانس - یا	
کانتنس جنوه	
زالطه	

(سوالهای امتحان)

بحر بالتبک از کدام بحر بیدا شده است	در اوروپا چند دولت موجود است
کوه های بالقان در کدام مملکت است	با نختم او مقدار نفوس شان را بیان کن
نهر طونه از کجا میبراید و بکجا میرود	بحر های مشهور اوروپا کدام است
ابنا یک ک در ماین اسپانیا و افریقا واقعست	بحر سفید در کدام طرف اوروپا است
چه نام دارد	جزیره شتلاند در بکا و تایب کیست
کوه آتشستان هقالا در کجا است	خلیج بوئی در کدام بحر است جزیره
بحر خزر چنان بحر است	مالطه در کجا است
از استانبول که بلند بروی از کدام	
ابناها میگذری	

(۲۳)

دو روپا
دشت قطعه

(۲۴)

قطعه آسیا

قطعه آسیا یک ایشیا از جهت شمال باختر (منجمد شمالی) از جهت جنوب باختر (محیط هندی) از جهت شرق باختر (محیط کبیر) از جهت غرب با (بخارا حمر یا بخاره قلزم) و کمال (سویس) و (بخار سفید) و آبنای استانبول) و (بخار سیاه) و کوههای (اورال) محدود شده است [در خریطة آسیا نظر کنید . حدود ایسیارا بخود معلوم کنید] قطعه آسیا زیر کثیرین همه قطعات خسنه است . و بعد از اوروپا از دیگر قطعه ها معمور تر است . درین قطعه از هر قسم غله و میوه حاصل میشود ، و بسی مصاله های خوشبو و نباتات کران به ازیزیدا میشود .

غیر از هر کوئه کانها مانند (طلا و نقره ، و آهن ، و مس و فلانی وغیره) بسی کانهای سنگهای قیمتدار الماس ، و یاقوت ، و زرد وغیره نیز پیدا میشود . درین قطعه نزدیک به هشتصد میلیون نفوس موجود است ، که نزدیک به دوصد میلیون آن مسلم و باقی آن غیر مسلم است . قطعه آسیار بازده مملکت تقسیم شده است .

(اول)

مملکت دولت علیه عنانیست که آرا (انطول) یا ایشیای کوچک ، یا ایشیائی روم ، میکوئند . از طرف شمال (بخار سیاه) و از جهت جنوب (عربستان) از طرف شرق با (ایران) ، از طرف غرب با (بخار سفید) و (اوروپا) محدود است (انطول) غیر از هریستان شائزده میلیون نفوس دارد که بقدر بیازده میلیون آن مسلم است و باقی آن غیر مسلم میباشد . قسم کای نفوس ترک و باقی آن از عرب ، و کرد ، و لازوجر کس ، و روم ، و ارمنی مرک است که همه شان عنانی کفته میشوند .

(انطول) از روی اصول اداره بریست ولایت والی نشین و بنج لوای مستقل متصرف نشین که از طرف پاخته یعنی (استانبول) یکسر اداره میشود ویک (بیک) که بعنوان (بیک) حاکم ران میباشد تقسیم شده است .

(۲۵)

شهرهای مشهور ا Anatولی اینها است که از روی مرکز و لابهای والی نشین در بخوا قید و بست میباشند :

(روان)، (ازمیر) یا (سرنا)، (قوسنه)، (اطنه)، (انقره)
 (سیواس)، (قسطمونی)، (طریزون)، (رودوس)، (ارضروم)،
 (وان)، (بنیلیس)، (دیاربکر)، (خربیط)، (حلب)، (دمشق الشام)
 (پرتو)، (موصل)، (بغداد)، (بصره)
 هر یک ازین مرکز و لابهای شهرهای متصرف نشین دیگر نیز در زیر حکم خود دارد.

لواهای متصرف نشین مستقل که زیر حکم ولایهای والی نشین نیست اینهاست :

(قلعه سلطانیه)، (در)، (جبل لبنان)، (بیت المقدس) — (بنام دیگر — قدس شریف) یا (بروشیم)،
 (سیک) بیک نشین عبارت از جزیره (سیام) است که بصورت ایالت کنترل از طرف پادشاه اداره میشود.

﴿ دوم ﴾

جزیره نمای (عربستان) است که از راه جزیره العرب نیز میکوئند.
 عربستان درجهت جنوب غربی قطعه آسیا واقع شده است. از طرف شمال با راه Anatولی، از طرف شرق با خلیج بصره، و بحر عمان، از طرف جنوب، با بحر محیط هندی، و خلیج عدن، و از جهت غرب با راه ایانی باب المندب، و بحر احمر، و کمال سویں محدود است.

در طرفهای شرق و جنوب عربستان اکثر چه بعضی جاها تابع بعضی حاکمهای مستقل بعنوان «شیخ و امام» میباشد اما طرفهای غرب و غرب شمال آن در زیر اداره حکومت دولت علیه عنایت است که بردو ولايت والی نشین قصیم شده است.

(اول) — ولايت (ججاز) است. مرکزان ولايت شهر مبارک و مقدس

(۲۶)

(مک مکرمه) است که منشاء دین میان و ولادت کامیل المرسالین، و قبله مومنین
میباشد نفس شهر مک هشتاد هزار نفوس دارد.

شهر (مدینه متوره) کروضه معلم ره مقدسه حضرت فخر کائات بی کرم
الصفات ماعلیه افضل الصلاة درانست، و (طایف شریف)، و (جده)
(دینبوع) نیز از شهرهای متصرف و قائم مقام نشین ایتو لایت چجاز میباشد.
(دوم) — ولایت (ین) است که مرکزان ولایت شهر صنعا میباشد.
(حدیده) و (عسیر) و (قفر) نیز از شهرهای متصرف نشین ایتو لایت است:
در جهت شرق جنوبی (عربستان مملکت (عمان) و در جهت شرقی آن
(الحا) و در وسط آن مملکت (تجد). و در جهت جنوبی آن مملکت (حضرموت) واقع شده است.

همه نفوس عربستان سیزده میلیون نفوس است

﴿ سوم ﴾

مالک دولت خداداد افغانستان است که دولت متبوعه معظمه، و وطن مقدسه
عنیز خود ماست.

مملکت افغانستان از جهت شمال با هر (جیحون) یاد ریای آموه از ترکستان
اسیای روسي و از جهت شرق پادره (خیر) از هندستان، نیز از جهت
شرق و شمال شرقی با کوههای (بامیر) و (چهار)، و (کافرستان) از اراضی
غربی (جن) و اراضی جنوب (روس)، و اراضی غربی و شمالی (هنستان)
و از جهت جنوب با کوه (کوزک) از (بلوچستان)، و نیز از جهت جنوب
غربی با اراضی (سیستان) از خاک (ایران) و از جهت غرب از ایران جدا
و محدود شده است.

اراضی افغانستان اکثر کوهستانست که در بندها و درهای آن نیز خیلی کم است
، و ازین سبب هیئت عمومیه آن حکمیک است حکام متین طبیعی را دارد.
این مملکت حاصل خیز، میوه دار، و اکثر جاهای آن برآب است و معادن یعنی
کاهای بسیار ذی قیمت و توانگری دارد مقدار نفوس این خاک بالک از فراریک
نمیمین شده است تا ده میلیون است، ولی چون از طرف خود دولت
به اصول و قاعده فن سجل نفوس هنوز تحریر نفوس عمومی اجرا نشده

(۲۷)

است این مقدار تجربی، و تقدیری شمرده میشود. اکثر مردم افغانستان از جنس افغان و مسلمان و سی‌الذهب میباشد تا جیک و شیعی و هندو نیز دارد عیسوی و موسوی ندارد مکر در جهات غربی و شمالی کمتری یهود موجود است. که هنگی از جنبش تابعیت دولت افغانستان «ملت افغان» نامه میشوند. تشکیل ولایات دولت علیه خدا داد افغانستان در وقت حاضر عبارتست از چهار (سنت) که در هر سنت عنوان (نائب الحکومه) یکیک والی مقرر است؛ و غیر ازین عنوان (حاکم) بسی حاکم نشینیده دارد.

اول — مرکز حکومت، و مقرب سلطنت شهر شهر (کابل) است که با خوش دولت خداداد افغانستان است. این شهر بدو کنار (هر کابل) منقی و قریب‌ایک لک نقوس دارد، این شهر اکنجه کوچه‌ها و بازارها و خانها یش تنک و به اصول قدیمه ساخته شده است ولی عمارتها و بناهای حکومتی، وارک مبارک که نشیمنکاه ذات اعلیحضرت بادشاهیست (شهر آرا) و (پار)، و (زن العماره)؛ و (قصر چهلستون) و (دلکشا) وغیره عمارت حکومتی خیلی شاهای عالی و دلنشیں این شهر شمرده میشود علی الخصوص جاده‌ها و سر کهایک در شهر و اطراف شهر کشیده شده است خیلی فراخ و منقطع و سایه دار است. حوضه (جارده) کابل نیز از موضع‌های نیست که در بیمار طاعنا مثال آن دیده نشده است.

دار السلطنه کابل با جمع ولایات افغانستان باره‌های شوسته یعنی سر کها من بوط میباشد. یک فابریک بیمار مکمل و منتظمی در دار السلطنه کابل موجود است که هر نوع سلاح، و هر کوته آلات و اشیاء نیسه ازان بعمل میاید. وغیر ازان فابریک (جرم کری) و (بشم باقی)، و فابریک (اسپرت کشی) ویک (ماگنیه الکتریک) که در راه توررات (ارک مبارک) و (تلخون) خدمت میکنند نیز موجود است. همه دوبار حکومتی بالتفون بهم‌دیگر مخابره میتوانند.

در کابل یک باب مکتب علمکیه بنام (مدرسه حبیبه) چند سال پیش ازین ویک باب مکتب بسیار عالی رای تحصیل علوم و فنون عکریه بنام (مکتب حبیبه مساحیه) دو سال پیش ازین از فیوضات اعلیحضرت بادشاه ترقی پرور معارف ستر

(۲۸)

محبوب القلوب ما على بحضرت (سراج الملة والدين امير حبیب الله خان) بناؤ تأسیس
یافه است . مکتبهای ابتدائی محله‌ها نیز نایک درجه افزون و اصلاح شده است .

دوم — ولایت نائب الحکومه نشین (قندھار) است که در سمت جنوبی^{*}
افغانستان واقع شده است . سر کثر نائب الحکومه نشین این ولایت خود شهر
(قندھار) است که (۳۰۰۰۰) نفوس را مالک و پیرافت موجود بودن خرفة
مبارک حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم شرف عظیمی حاصل کرده است .
شهر مذکور دورادور با یک قلمه منظم اصول قدیمه محاط است و جار بازار
واسع و مستقیم دارد که در وسط آن (جارسو) واقع شده است دو چوی بزرگ
در نفس شهر جایست که شهر را ایماری میکنند وادی (ارغنداب) که نهر
بزر کیست خیل میوه خیز وبالطافت بک وادی است . (شهر کهنه) نام خواجه
زاری در نزدیک قندھار است که از آثار عتیقه مشهوری شمرده میشود .
معدن طلای بسیار مشهوری نیز در قندھار موجود است که خیل طلای
اعلی و وافری ازان میبرد .

سوم — ولایت نائب الحکومه نشین (هرات) است که در سمت غربی^{*}
افغانستان و قریب حدود ایران واقع شده است . شهر (هرات) در کنار نهر
(هری رود) با یک قلمه بسیار متین و محکمی بنا شده است . این شهر بسیار قدیم
بک شهر است . آثار عتیقه بسیاری درین شهر موجود است نفوس موجودة
شهر هرات (۵۰۰۰۰) است .

این شهر از نظر عسکری بسیار مهم است . قالین و کرک و نعد های خوب
در آن ساخته میشود ، والحاصل هرات بک شهر تجارتی و عسکری میباشد .

چارم — ولایت (ترکستان افغانی) است که در سمت شمالی افغانستان
و قریب حدود (ترکستان روسی) واقع است مرکز این ولایت (منار شریف)
است که در کنار خواجه زار (بلخ نام شهر بسیار قدیم افتاده است زمینهای
این ولایت حاصلخیز ، واکثر آن دشت است . نهر (جیحون) این ولایت را از
(ترکستان روسی) غربی داده است .

(۲۹)

بُخْم - ولایت (جلال آباد) است که در سمت شرقی افغانستان واقع و مر قرآن خود شهر (جلال آباد) میباشد . این شهر برگزار نهر (کابل) که به اصطلاح مردم انجوا (سین) میکویندو در نزدیکیهای (بشاور) هانزه آنک (امیخته از حوضه سند به بحر عی آمیزد واقع شده است .

پارسال از فیض هشت جهان ثقیلت اعلیحضرت متبع مقدس معظم ما بین هر یک پل اهنهین بسیار مکمل در حد (درونه) بسته شده ولایت مذکور را با اراضی حاکم (لفان) ربط داده است ، این ولایت را دره (خیر) از هندستان جدا کرده است .

هوای جلال آباد کرم است ، نارنج ، و بورقال ، و نیشکر در دیگر هیچ طرف افغانستان بجز این ولایت بهم نمیرسد . موسم شتارا ذات اعلیحضرت بادشاهی در بنی شهر میکندراند .

غیر از مرکز و این چارستبکه مذکور گردید دیگر حاکم نشینهای معنابنیز در دولت علیه افغانستان موجود است که مشهور ترین آنها در نجاح بیان میکنم : حاکم (نشینی) (کلان) است که در جهت شرق واقع و مرکز اداره (کافرستان) میباشد ، ایالت کافرستان کوهستان بسیار سخت و بی مروریست که در زمان سلطنت خاقان مغفور جنت مکین (صبا ، الملة والدن) فتح گردیده ضمیمه دولت علیه افغانستان شده است . نام کافرستان به (نورستان) ، و نام مردم آن که به (کافری) معروف بود به (جدیدالاسلام) تبدیل یافت .

حاکم نشینی (غزنه) است که در جهت غربی کابل واقع شده این شهر از شهرهای مشهور تاریخیست . و بیش از اثوار عتیقه دارد . تربه سلطان (محمود غزنوی) و سبکتکین ، و مزار حکیم (سنانی) و (بهاول دانا) ، و (علی لا لا) و دیگر اولیا دران موجود است .

بایان نام شهر عنیقیست که به اثار عتیقه مشهور افق میباشد .

حاکم نشینی (بدخشان) است که مرکز حاکم نشینی آن شهر (فیض آباد) است .

حاکم نشینی (میمنه) است که در مابین هرات و ترکستان افغانی واقع شده .

حاکم نشینی (قطعن) است که مرکز اداره آن (خن آباد) است .

حاکم نشینی (هزاره) است که در وسط افغانستان واقع و کوهستان سرد

(三〇)

و سختیست . مردم آن به (هزاره) موسو مت که از جنس (موغول، و تاتار) میباشد . بشکل و قیافه (ژانبه) مشابه تمام میر ساند و خوبی کار یکگر و تو اوانا من دمایی هستند .

گرشك، يشت زود، سیستان، فراه نیز از حاکم لشینها یُست که در سمت غربی،
و خوسه، وزری، الهو کرد و چرخ درجهت جنوب واقع است حاکم لشینی
(کوهستان) یالنکه (کوهدان) و حاکم لشینی (پیشیر) نیز از حاکم لشینها
بسیار معتنا و خوب خوش آب و هوای شهر کابل شمرده میشود.

جذب

عالک آسای روست که رس قسم هنگام است:

اول — (سیریا) یا «سائی بربا» است که پنج و نیم میلیون نفوس دارد و جهت شمالی قطعه ایجاد انشکل میدهد خیلی سرد و خنک بیک مدلکتیست زمستان آن بهمه دوام میورزد. مساحت طبیعی آن نسبت بعقدر نفوس آن خیلی افزونتر است. مرکز اداره آن شهر (طوبولسق) یا «تو بالسک» است. ۱ او مسق (طوبولسق) «او مسک» نو مسک، نیز از شهر های مشهور آلت.

دوم - (ترکستان روسی) است که آرا (نامارستان) شام دیگر (اسای وسطی) نیز میگویند. بقدر هفت میلیون نفوس دارد که جمله آن اسلام است. مرکز اداره آن شهر (طاشکند) است (سرقند. و خوقند) نیز از شهرهای مشهور آنست.

(بخارا) و (خیوه) دو حکومت (خان) مستقلیست که در زیر حایات روس میباشد. خان بخارا یک میلیون و دو صد هزار نفوس، و خانی خیوه هشتاد هزار نفوس دارد. ان هر دو حکومت اسلام است

سوم — مملکت (قاقةایا) یا کیشیا است که بقدر نهمیلیون نفوس دارد . واکثر آن مسلمانست . مرکز اداره آن شهر تفلیس میباشد .

(卷之二)

مالک عجمستان نام دیگرده لک علیه (ایران) است که یک حکومت (شاهی) مستقل اسلام میباشد . اکریجه در کتابهای جغرافیا نقوس ایران را در مابین ده و دوازده میلیون نقوس مبنویستند ولی چون تحریر نقوس اجرالشده این مقدار تختنی شمرده مشود .

(۳۱)

مر کز حکومت آن شهر (طهران) است . (تبریز ، همدان شیر از اصفهان مشهد) از شهر های مشهور آنست

(ششم)

مالک (بلوچستان) است که بقدر بخیصه هزار نفوس دارد ، و بک حکومت اسلامی است که در زیر اداره حکومت (انگلیز) میباشد . مر کز حکومت آن شهر (کلات) است غنیابه ، سکه یا کیج و از شهر های مشهور آنست .

(هفتم)

مالک (هندستان) است که دوصد نود و چار هم میلیون نفوس دارد . شصت میلیون آن مسلم ، و دوصد هزار آن (انگلیز) و باقی بیشتر از دوصد میلیون آن مذهب مختلفه هندو میباشند .

قسم اعظم هندستان در زیر حکم و تابعیت ، وبعضی محلات آن حکومتهای مستقل است ، وبعضی حکومتهای میباشد که در زیر حایه انگلیز یعنی یم مستقل است بکمقدار کمی دولت (فرانس) و بک کمی دولت (بورنگلر) نیز در هندستان مستقلکات داردند .

مر کز اداره هندستان انگلیزی درینوقت شهر (دھلی) میباشد (بینی) . مدراس بنارس کلکته ، اکره ، احمد آباد ، الله آباد لاہور ، امریسر ابالله ، مدنالله ، کراچی رنگون میانز (روپنگن) وغیره از شهر های مشهور آنست .

مالکی که در زیر حایه انگلیز است عبارت از راجائی (کشمیر) و راجائی (راجبو تانه) ، نوابی (نظام حیدر آباد) ، و (میسور) و راجائی (قوشین راوانگور) ، و جزایر (مالدیو) میباشد . اهالی جزایر مالدیو عموماً مسلمان اند . حکومتهای مستقل اول عبارت از حکومت ، (پیال) است که مر کز حکومت آن شهر (کاغاندو) یا کهمندو ، میباشد . دوم حکومت (بوتان) است که

مر کز حکومت آن شهر (تای سیدون) است .

مستملکه (فرانس) در هندستان عبارت از پنج شهر است که در سمت های (بوندیشه ری) یا (باندیچری) ، (وباتانون) (بنون) و (کاریکال) و (کاریکل) و در جبهت شمالی کلکته شهر (شادرنا کر) (سندرنگر) ، و در ساحل مالبار شهر (ماهه) یا (هٹی) موجود است .

(۳۲)

مستملک (بورتکیز) عبارت از شهر است که بیکی شهر (گوا) در ساحل مالا بار، و دوم و سوم شهر های (دیو)، و (دامان) یا دمن، که در ساحل سکرات میباشد.

(هشم)

جز رهنمای (هندچینی) میباشد که بر سه حصه تقسیم شده است و جمله و سه میلیون نفوس دارد، و اکثر آن بذهب (بودا) میباشد. تنها در طرف های جنوب، یعنی جزیره (مالاقه یا ملکا)، دین میین اسلام منتشر شده است. حصة اول احکومت مستقله' (سیام) است که شش میلیون نفوس دارد. و سرکر حکومت آن شهر باخو یا بهشتکاک، است. در شبه جزیره مالاقه بینداز کر چه حکومت (جوهور) مستقل بود ولی در اخیرها در زیر حکایه انگلیز درآمده است. حصة دوم اممالک (برما) و جزیره (سینکاپور) و اراضی (وولسلهای)، و (نولو ساغارا)، و جزیره های (نیقوباره نکوباره)، و (اندامان) و اکثر یعنی جزیره (مالاقه یا ملکا)، است که قدر بیازده میلیون نفوس دارد و همکی این حصه در زیر حکم و تابعیت دولت انگلیز است. در جزیره سینکاپور و مالاقه قدر سه صد هزار نفوس اسلام موجود است، باقی همه بذهب بودا میباشد. حصة سوم اممالک (اندامان یا انام)، و (قوشنشین یا کوچین جاینا)، و (قابیوج یا کبیود یا)، است که از مستملکات دولت (فرانس) میباشد. بعضی از آنها یکسر در زیر حکم و تابعیت بعضی از آنها در زیر حکایت دولت مشار الیها است (توکین)، (تانکن)، (هونه)، (لاهیو)، (بتوم بن) از شهرهای مشهور است.

(تم)

مالک (جين) است که قدر سه صد و سی میلیون نفوس دارد، و بر نفوس زین همه دنیا شمرده میشود. قدر بخواه میلیون نفوس آن مسلم و باقی آن غیر مسلم است.

جين، بلک دولت ایپراطوریست که بر پنج حصه جدا شده است اول نفس (جين)، دوم (مانجوری- یا منجور یا)، سوم (مغولستان- یا منگولیا)، و چارم (زرگستان چینی)، پنجم و نیم، میباشد.

۴۳۳

باخت دولت چین شهر (بکن) - با - پیکن ، است . (نانکن) با - نان کن -
 قالطون ، با - کاتلن ، موکدن ، شیه ن چین . فورجه ثو - با - فوشو - لاسا
 هان که ثو ، یاهانکو ، کاشفو (شانهای) با ، سنگهانی ، نیز از شهر های
 مشهور آنست
 از مالک چین جزیره (ماقانو - با - مکوآ) را دولت (بور تکن) ،
 جزیره (هونغ فونغ) - با - هانگ کانگ ، و بندر واهمای را دولت (انگلستان)
 ، ولیان یعنی بندر (قوآن جهنو) - با - کوانجو، را دولت (فرانس)، ولیان (کیانو
 چانو) با - کیاو چاو ، را دولت المان ضبط کرده اند ایان (بورار نور) را
 اکرجه دولت (روس) ضبط کرده بود ولی در محاربه اخیر روس وزبان
 ایان مذکور بدست دولت زایان درآمد .

(دهم)

ملکت نیم جزیره (قوربا) با - کوربا ، است که یازده میلیون نفوس دارد
 و یک حکومت قرالی مستقل میباشد باخت (قوربا) شهر (شه نول)
 با - سیول ، است . [این ملک هم حالا تابع دولت زایان است]
 (یازدهم)

ملکت دولت (زایانیا) است که از جزیرهای متعددی مرکب و در آخر
 شرق قطعه آسیا واقع است . دولت (زایانیا) ایضاً امپراتوریست که ایضاً امپراتورهای
 شان عنوان (میکادو) دارد . بقدر چهل و نه میلیون و گسون نفوس دارد .
 مقر حکومت آن شهر (طوکیو) بنام دیکر (یدو) میباشد
 (میافو ، ناغازا کی ، یمه نیکا ساکی ، اوزاقا) یا اوسا کا ، از شهرهای
 مشهور آنست .

دولت زایانیا را یک میلیان یک درس عربت و سر منطق غیرت بسیار خوبی
 نموده میشود زیرا این ملت به بسیار کم وقت از حد زیاده ترقی کرده است
 و در حالیکه پیش از چهل سال هیچ چیزی از اسیاب ترقی و تعداد نداشت . دفعه
 از خواب غفات بیدار و هوشیار شده در علم و صنعت ، و هنر کوشش و زیبدید
 تا درجه رسیدند که دو سه سال پیش ازین مانند دولت روس یک دولت غالبه

(۳۴)

معظمه را مغلوب کردند و نام خود را بشرف و شان در همه عالم بلند کردند .
و این نبود مکر بسایه سی و کوشش در راه علم و هنر ، و محبت به پادشاه
و وطن و محافظه نترف مایت شان .

(بخراهای مشهور بکه در قلمه آسیاست)

نامهای شان | کیفیت های شان

بخار منجمد شمالی	همه جهت شمالی " آسیارا احاطه کرده است
بخار محیط هندی	جهت جنوبی " آسیارا احاطه کرده است
بخار محیط کبریت - الکاھل	جهت شرقی " آسیارا در بر کرفته است
در جهت غرب	بخار سفید - یا - متوسط در جهت غرب آسیاست
بخار احر - یا - فازم	از بخار محیط هندی پیدا شده و در جهت غرب آسیاست
بخار سیاه - یا - اسود	از بخار سفید پیدا شده و در جهت غرب آسیاست
بخار بمر نمک - یا - پیر	
نمک و بخار اقوچقه	
یا - د او کوتسل -	
و بخار زبان و بخار	
اسفر بخیره زرد	
بخار خزر - یا -	از هیچ دریا پیدا نشده و در جهت عربی آسیاست
بخاره کیسپی	

(آستانها یعنی دره های بخراهای مشهور بکه در قلمه آسیاست)

نامهای شان | کیفیت های شان

آستانی استانیول	
- یا - بوستنور	
در جهت غربی آسیارا از اوروپا جدا کرده	
آستانی چناف فلامه	
- یا - دارد نیزلز	

(۳۵)

از جهت جنوب غربی اسیار از افریقا جدا کرده	آستانای باب المندب
در مایین عربستان و ایران واقع شده	آستانای هرمن
در مایین جزر رده سوماطره و نیم جزیره رده مالا ق واقع شده است	آستانای ملا قه با - ملکا
در جهت شرق مایین زایوپیا و چین واقع شده	آستانای قوره با - کوریا
در جهت شرق شمالی جزر رده ساخالین را زمان چوری جدا کرده است	آستانای تاراقای با - تاوار
آستانای بورنک بادیرنک ^۱ از جهت شمال اسیار از امریکا جدا کرده	
(خلیج های مشهور یکه در آسیا موجود است)	

نامهای شان	کیفیت های شان
خليج اوري	در جهت شمالی اسیاد ری سیریا واقع است و از بحر مجهد شمالی پیدا شده
خليج بصره - با - « خليج فارس »	در جهت غرب جنوبی اسیا واقع و از بحر عمان حاصل شده
خليج بنکاله	در جهت جنوبی اسیا واقع و از بحر محیط هندی پیدا شده
خليج سیام	هر دو در جهت شرقی آسیا واقع و از بحر چین حاصل شده
و خليج تونگ کن	
خليج پچیلی	در جهت شرق واقع و از بحر اصفر پیدا شده
(جزیرهای مشهور یکه در قطعه آسیا است)	

نامهای شان	کیفیت های شان
قبرس؛ رودوس	
سیسام؛ ساقر.	همه در بحر سفید واقع است و از مالک دولت علیه عنای نیست
مدالی؛ استرا	
نکوی	
بحرين	در خليج بصره واقع است

(۳۶)

همکی در بحر محیط هندی واقع و تابع دولت انگلیس است

سیلان - آم دیگر
سراندیب - یا - لنگا،
لاقدیو - یا - لکادیو،
مالدیو - نیو مار - یا -
نکو بار آدامان
- یا - آندیمان
ایچوف - یا - آگو در بحر منجمد شمالی واقع است
هائیان - یا - هیان
در بحر چین واقع است و بدولت انگلیس تابع
هالک کالک - یا -
فورموز - یا - فار
موزا، ایو کیو - یا -
لبو کو، بدو، نیون
سیلینیان، سیقو - یا -
ودولت زابویا را تشکیل داده است
وسیکاک، کیوشیو،
ساخالین - یا -
سنکالین، قوریل

(کوههای متسلسله مشهوریکه در آسیا است)

نامهای شان	کیفیت های شان
فافاس - یا - کاکیشیا	در مایین بحر خزر و بحر سیاه افتاده است
اورال	در مایین اسیای رومی و اوروبای رومی میباشد
النای	در مایین چین و سیریا و ترکستان رومی واقع است
بالور	در مایین چین و ترکستان واقع است
چنیع لؤن - یا - خنکان	در چین واقع است
هندو کش	در افغانستان واقع است
هیالایا - یا - هالیه	در مایین هندوستان و چین واقع است
الورز	در مایین اسیای عینی و عجمستان واقع است

(۳۷)

در آن اطول عثمانی واقع است	طوروس
در مایین شام و بیروت واقع است	لیسان
غات - یا - گهان در هندوستان است	

هر دو در سیریا هم وجود است	استانوی زابلونوی
----------------------------	---------------------

در مایین اراضی کاشغر و زبت واقع است	کوه نور
-------------------------------------	---------

کوههای مشهور یکه در آسیا است

نامهای شان	کیفیت های شان
لوط	در بر الشام واقع است
روان - یا - « ارال »	در جهت شرق بخوب خزر واقع است
ارومیه	در عجمستان واقع است
خوارزم ، بالخشن - یا - « بالکش »	در ترکستان روسی واقع است
بالقال - یا - « بیکال »	در سیریا واقع است

هرهای مشهور یکه در آسیا است

نامهای شان	کیفیت های شان
اوین ، بیتسه - بیله ، بنسی ،	از کوههای الثای میراید به بخوب من محمد شمالی میریزد
لنا - یا - « لینا »	از کول بایقال برآمده به بخوب من محمد شمالی میریزد
سیچون جیچون	از کوههای بللور برآمده به نالاب خوارزم میریزد
آمور	از کوههای الثای برآمده به بخوب او قوچه میریزد
گزنک - یا - « گنکاه »	از کوههای هالایا برآمده به خلیج بنگاله میریزد

(۳۸)

از کوه های همالیا برآمده به بحر عمان میرزد	سند - یا -
در سمت جنوبی غربی افغانستانست	آیاک
هردو از کوه های طوروس میراید در پیا نهای	هیرمند
بغداد باهم امیخته به خلیج اص�ه میرزد	دجله
هردو از کوه های طوروس برآمده به بحر سیاه میرزد	فرات
از کوه های اورال برآمده به بحر ازوف میرزد	قزل ایزمعق
	یتیل ایزمعق
	اورال

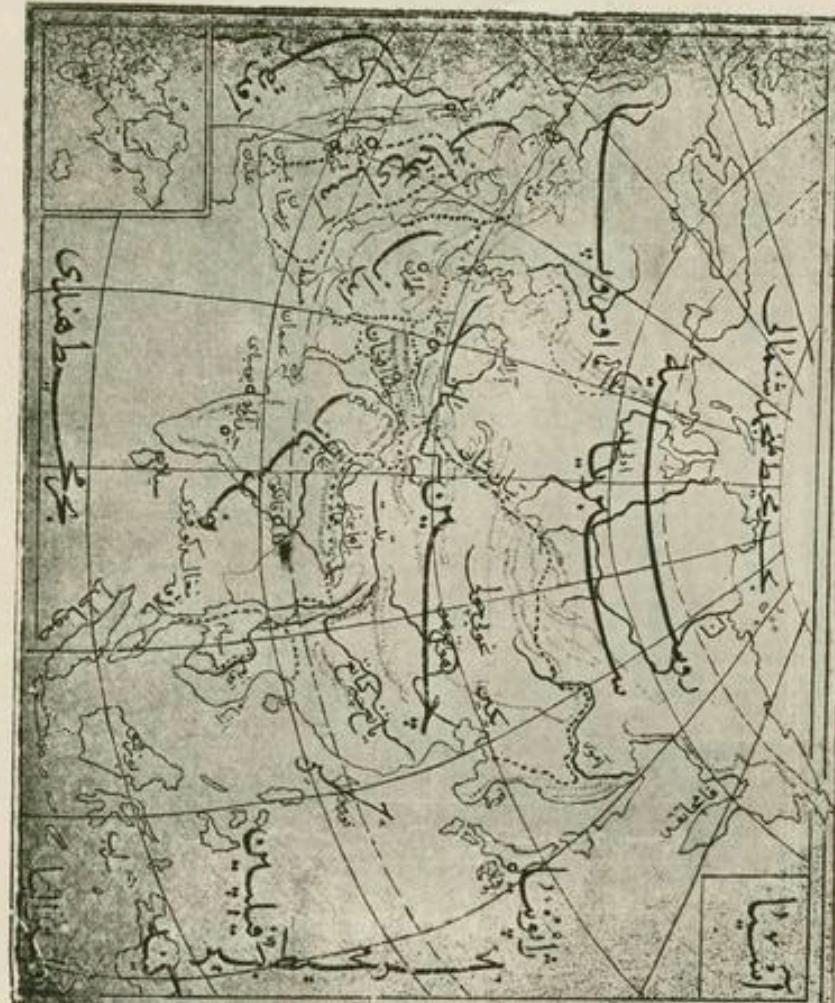
(سوالهای امتحان)

حدود اربعه اسیا چسانست ؟
 آسیا بر چند نملکت تقسیم شده است ؟
 قطعه اسیا چقدر نفوس دارد ؟
 نامهای نملکت هارا بیان کنید .
 اناطول چند ولایت والی نشین دارد ؟
 شهرهای مشهور آن چه نام دارد ؟
 عربستان چقدر نفوس دارد ؟
 مکه مکرمه در کدام جاست و چقدر نفوس دارد ؟
 مرکز اداره ولایت یعنی چه نام دارد ؟
 حدود اربعه افغانستان را بیان کنید ؟
 افغانستان چقدر نفوس دارد ؟
 تشکیل ولایات افغانستان چسانست ؟
 خرقه مبارک در کدام شهر است ؟
 شهرهای رکنار کدام نهر واقعست ؟
 ولایت ترکستان افغانی در کدام سمت است ؟
 ولایت چلال آباد در کدام سمت است ؟
 غیر ازین ولایتها دیگر حاکم نشینیها در افغانستان هست یا نی

(۳۹)

آسیای روسی بچند قسم منقسم است ؟
 بخارا و خیوه چهار نه حکومت است ؟
 فاقفاسیا چقدر نفوس دارد ؟
 باخت ایران چه نام دارد ؟
 مقدار نفوس و شهر های مشهور ایران را بیان کنید ؟
 نفوس بلوچستان چقدر و مرکز حکومت آن چه نام دارد ؟
 هندستان چقدر نفوس دارد ؟
 در هندستان غیراز حکومت انگلیز آیا دیگر دولتها ملک دارد ؟
 مرکز حکومت هندستان انگلیزی چه نام دارد ؟
 شهر های مشهور هندستان کدام است ؟
 بودنچه ری در زیر حکم کدام دولت است ؟
 هندجینی بچند حصه تقسیم شده است ؟
 سیام جسان حکومت است ؟
 آنام در زیر تابعیت کدام دولت است ؟
 ممالک چین چقدر نفوس دارد ؟
 باخت و شهر های مشهور ازرا بیان کنید .
 زایان در کدام جهت قطمه ایاست ؟
 چقدر نفوس دارد و شهر های مشهور ان کدام است ؟
 سبب ترقی دولت زایان از چه بود ؟
 بخارا مشهور آسیارا بیان کنید .
 آسیارا مشهور آسیارا بیان کنید .
 آسای باکالد در حکومت ؟
 خلیج های مشهور آسیارا بکوئید .
 جبال منسلمه آسیارا بکوئید .
 تالام های مشهور آسیا کدام است .
 شهر های مشهور آسیارا بیان کنید .

(٤٠)

نقشه قطمه آسیا

(۴۱)

قطعه افریقا

قطعه (افریقا) از جهت شمال با خرسنگ سفید و انسای (سبنه) یا سیو،
واز جهت شرق با کانال (سویس)، و بحر (آخر) و بخوبی (هندی)،
واز جهت جنوب با خرسنگ (میخیط کبیر)، و از جهت غرب با خرسنگ (میخیط غربی)
محدود میباشد. کانال سویس قطعه افریقا را از قطعه اساجدا کرده بحال بک
جزیره بزرگ تحویل داده است.

نقوس افریقا بقدر (دو صد و پنج میلیون) است. که اکثر آنها وحشی
ورنگهای شان میباشد. سمهای داخلی افریقا عبارت از بعضی جوانهای
بی آب و ریگزار است ولی اطراف سواحل آن کوهسار و جنگلزار، و پر ابر
و بزرگ است میباشد این قطعه بعد از آن طلا از دیگر قطعات بیشتر توافق ندارد.
است. بزرگترین درخانه که (باغوباب) نام دارد درین قطعه قرار دارد.
در قطعه (افریقا) بیست و یک مملکت موجود است.

اول

ملکت خدیوبت (مصر) است که بک ایالت ممتازه دولت علیه عنایت
میباشد و درین حرب موجوده دولت انگلیسیان آنرا اعلام کرده است
نادیده شود کچه میشود! بقدر دهم میلیون نقوس دارد که میلیون ان مسلم
است والی مصر (خدیو) عنوان دارد ایالت را (خدیوبت مصریه) میگویند.
خدیوبت مصریه، بر سه قسم بزرگ منقسم است که آنها را نفس مصر، نوبه، سودان
مصری مینامند. مرکز اداره آن شهر (مصر) با (قاهره) نام دارد. اسکندریه،
دمیاط، رشید، بور نصید، سوانک، خرطوم از شهرهای مشهور است.

دوم

ولايت (طرابلس غرب است) که بقدر بیک میلیون نقوس دارد و ازو لاپهای دولت
علیه عنایت متصارف نشینی های بنغازی، حس، وجیل غربیه، و فیزان از نهرها
و قصبه های مشهور است. [سال پیش ازین دولت ایالتیا بران متصارف کردند.]

(۴۲)

سوم

ایالت (تونس) است که بیک ایالت ممتازه دولت علیه عناییه بود و بعد در زیر
حایه فرانس شده بقدریک ماییون و هشتاد هزار نفوس دارد. مرکز ایالت شهر
(تونس) است، حمامه، سوسه، اسفاقس، قابس از شهرهای مشهور است.

(چارم)

ملکت (جزاير) یا الچیریه است که بقدر چار میلیون و هفتاد هزار نفوس دارد،
وبسیاری آن مسلم است و در زیر اداره حکومت (فرانس) میباشد مرکز
اداره آن شهر (جزاير) است (اوران) یا هرون، و (تسانطین) نیز
از شهرهای مشهور آنست.

(پنجم)

حکومت (فاس) یا ه مراکو، است که ازا (مغرب اقصی) نیز میگویند.
فاس بیک حکومت مستقله' املا میست. بقدرده میلیون نفوس دارد و مرکز
حکومت آن شهر (مراکش) بنام دیکر (مراکو) میباشد. فاس، طنجه،
موغادور یا مکادور، از شهرهای مشهور آنست. [مراکو را بز فرانس بلعیده است]
طرابلس غرب، جزار، تونس فاس این چار مملکت را (بریتان)
بنام دیکر (بلاد بری) میگویند که در جهت شمال قطمه افریقا واقع است.
و افریقای شمالی گفته میشود.

(ششم)

همالان (محرای کبیر) است که فراختر و بزر کترن دشنهای کره زمین
میباشد. هوای این دشت بزریکزار صاف و هموار بی کوه و بی کیاه کم آب
در موسم نایستان خیلی گرم بی طاقت است. حالانکه در شبهای یک شب با آدۀ ایجاد
سرد و خنک دارد. حتی در موسم زمستان شبهای بدرجۀ سرد میشود که آب
جخ می بندد. طوفانهای زیک این محرای برای کار و اهوا و قافله ها خیلی مهمل
و مدهش است. محرای کبیر بقدر سه میلیون نفوس دارد که بر قبیله های مختلف
قسم شده. و بیک حکومت مستقله' ندارند مشهور ترین قبیله های آن در طرف
شرق قبیله (تبو) و در وسط قبیله (توارین) و در طرف غرب قبیله
(مور) میباشند.

(۴۳)

(هشتم)

مالک (سودان) است که بر سه قسم تقسیم شده است سودان شرقی ، سودان وسطی ، سودان غربی .

در سودان وسطی یکچند حکومت های اسلامی خود آن مردم موجود است که مشهور نزین آنها (وادای) ، یا ، وادی ، (بورنو) (ساقو طو) یا سکونتو ، (ادامای) یا ، ادامو ، می باشند . (جاد) نام تالاب مشهور در سودان وسطی است .

(سودان شرق) عبارت از (سودان مصری) است که قبل ازین مذکور کردید (سودان غربی) عبارت است از سواحل (سنہ غامبیا) یا ، سنی کیبا ، یا (کینه شهابی) که قبیله های مشهور آن (ماندینفو) (اشانتی) (داهومی) (دهولی) نام دارند . در سودان غربی دولتهاي (فرانس) ، و انگلیز ، و بورنیکیز مستعمرات را مالک می باشند .

(هشتم)

ملکت (سنہ غامبیا) است که شهر (سن لوئی) یا سنت لوئیس ، مرکز اداره مستعمره (فرانس) ، و شهر (پاتور) یا ، پاترسن ، مرکز اداره مستعمره (انگلیز) ، و شهر (بولام) که در حوضه (یساغوس) یا ، بیسز ، واقع است مرکز اداره مستعمره (بورنیکیز) درین مملکت شمرده می شود .

(نهم)

ملکت (کینه) یا کنیه (شهابی) سر که دولتهاي (انگلیز) (فرانس) در آن مستعمرات را مالک می باشند که اراضی (قومی) یا کماسی ، از انگلیزها و (ایوی) از فرانسویها می باشد . اراضی (لافوس) ، لا کوس ، و حکومت (اشانتی) را نیز که در کینه شهابیست انگلیزها بدست آورده اند . حکومت (قونغ) در کائن که در زیر حبابه (فرانس) است از مستعمرات فرانس شمرده می شود .

(دهم)

حکومت (لیبریا) یا ، لانی بربایا ، سرت (که مون رو دیا) یادمان رو دیا مرکز اداره آنست

(۴۴)

خرای کبیر ، سودان ، و سنه غامبیا ، و کینه نهالی ولیبریا و سودان
مصری افریقای وسطی کفته میشوند .
(یازدهم)

ملکت (فارون) یا کیرون ، است که از مستعمرات دولت (المانیا)
است ، المانها سواحل این مملکت را ضبط کرده یکسر بسوی آذب (خاد) که
در سودان و سطپیت پیشرفته اند .

(دوازدهم)

ملکت (فرانسهول) است که از مستعمرات فرانسه میباشد مرکز اداره
آن شهر (لیورهول) است ، این اراضی را (فونفو - یا کانکوی فرانسهول)
بنی میکویتد .

(سیزدهم)

حکومت مستقله (فونفوی) یا کانکو ، سنت که مرکز اداره آن شهر
(بوما) میباشد . این حکومت مستقله در زیر اداره دولت (یانیک) است
درجہت ساحل غربی این مملکت اراضی (قایندما) موجود است که مستعمره
دولت بورتکنیز است .
این سه مملکت (افریقای استوایی) کفته میشود زیرا در برابر خط
استوا ، واقع شده است .

(چاردهم)

ملکت (آنولا) یا اندولا سنت که در جنوب غربی افریقا واقع شده است .
واز مستعمرات دولت (بورتکنیز) میباشد ، مرکز اداره آن شهر (لواندا)
یا سیدت ولدی است .

(پانزدهم)

ملکت (دامارا) یا دمارا لیند ، سنت که از مستعمرات دولت المانیا
است این اراضی واسع از هر (فونفو) یا کینه تابه نهار (اورانزه اورنج)
امتداد میباشد .

(۴۵)

(شانزدهم)

ملکت (قاب) یا کب کولونی، است که از مستملکات دولت (انگلیز) و در منتهای جنوبی افریقا واقع است. بین اراضی مملکتها (نواسوال) و (اورانز) اورینچ، نیز بسیارها ملحاق شده یک مملکت بزرگ نشکنل داده است. مرکز اداره همه این مستملکات شهر (قاب)، کب تون، است که در دماغه (آید) واقع است. (بوجانبورغ، جانسبرگ)، (جانان، بوتانال)، (نیال)، (بلوم فون تین)، نیز از شهرهای مشهور است این سه مملکت (افریقای جنوبی) کهنه میشود.

هفدهم

ملکت (موزامبیک، موذنیق)، است که هدر دو میلیون نفوس دارد، و نایاب دولت (بورنیز) است. مرکز اداره آن شهر (موزامبیک) است.

(هیجدهم)

ملکت (زنگبار) است که یک قسم آن در زیر اداره دولت (المانیا) میباشد، و مرکز اداره آن در ساحل بحر عیبط هندی شهر (دارالسلام) است. دیگر یک قسم آن حکومت مستقله (اسلامیه) (زنگبار) است که مرکب از خود زنگبار و یک جزء جزیره کوچک میباشد.

(نوزدهم)

جزیره (ماداغشقار، مدغاسکر)، است که در زیر نصراف دولت (فرانس) است. مرکز اداره آن شهر (ناناناریو) میباشد. این جزیره بزر کترین جزیره های بحر عیبط هندیست.

(پیشتم)

ملکت (صومال)، مهالی لیند، است که در نهایت شرق قطعه افریقا پادشاهی (غادافولی)، کاردافولی، نهایت یافته است. اهالی آن جمله عرب، و مسلمان است. عدل، زیلخ، زیلان، بربره ناجوزه از شهرهای مهم ساحل است. یک قسم آن در زیر حکومت مصریه و طرفهای داخلی آن بخوبی معلوم نیست.

(پیشتویکم)

ملکت (جاشستان) است که حکومت قرالی، مستقلی میباشد. حکمداران جاشستان عنوان (نجاشی) دارند اکثر اهالی آن نصارا، و سه یک آن

(۴۶)

اسلام است همه نفوس آن بقدر چار میلیون است . صرائر حکومت جبستان
(ادیس اهالا) دادس ایپه ، نام دارد .

(بحرهای مشهور یکه در افریقا است)

نامهای شان	کیفیت های شان
بحر سفید	جهت شمال قطعه افریقارا احاطه کرده است
بحر محیط غربی	جهت غرب قطعه افریقارا احاطه کرده است
بحر محیط کبیر	جهت جنوب افریقارا فرا کرده است
بحر محیط هندی	جهت شرق افریقارا فرا کرده است
بحر احمر	از جهت شرق شمالی عربستان را از افریقا جدا کرده است

(خلیجهای مشهور یکه در افریقا است)

نامهای شان	کیفیت های شان
سدرا - یا - سدره	از بحر سفید پیدا شده
غابس	
کینه - یا - « کنی »	از بحر محیط اطلسی پیدا شده
عبدل	در مدخل آبیاتی هاب المنصب واقع شده

(جزیرهای مشهور یکه در افریقاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
جزایر آصور	
بل - ازورز - جزایر	در بحر محیط غربی واقع و بدولت پور تکیز نابعست
مادر - یا - مدیرا	
جزایر قناریه - یا -	در بحر محیط غربی واقع و بدولت اسپانیا نابعست
کنیری	این جزیره را قدما جزایر (خالدات) میگفتند
(نه نه ریف)	و بعداً طول را از انجا میگرفتند . از جزیره ها جزیره

(۴۷)

جزایر سبز دماغه	در بحر محیط غربی واقع و بدولت پور تکلیز تابعست
سنت هان - با -	
سنت هلینا ،	
اسانیون - با -	در بحر محیط غربی واقع و بدولت انگلیز تابعست
اسن شن ،	
ماداگاسکر	در بحر محیط هندی واقع و بدولت فرانسه تابعست
جزایر ماسکارین	در بحر محیط هندی واقع و بدولتهای فرانسه و انگلیز تابعست
جزایر سیشل	در بحر محیط هندی واقع و بدولت انگلیز تابعست

(جیال متسلاه که در افریقاست)

نامهای شان	کیفیت‌های شان
اطلس	در شمال افریقا و در ممالک فاس میباشد
فونفو کانکو ،	در ممالک کنده‌شانی واقع شده است
لوپاته ، لوپانا ،	در ممالک موزامبیک واقع شده است
فر ، ابی‌سی‌نیا ،	در ممالک جشتان واقع شده است

(تالابهای مشهور یک در افریقاست)

نامهای شان	کیفیت‌های شان
چاد	در سودان شبانی واقع شده است
دمنه آهادیه	در مملکت جشتان واقع است
وینتور نیازا - با -	
وبکتور یانیز	در سودان جنوبی در زیر خط استوا میباشد که هنوز
البریزازا - با - البرت	اطراف آن بخوبی کشف شده
ذیز طانغا بیانکانیکا	
سیامی ، نیاسا ،	در موذا میلک واقع است

(۴۸)

(نهرهای مشهور یک در افریقاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
نیل	از مالک مصر کذشته به بحر سفید میریزد
ستمال « منی کال »	
غامبیا « گمپیا »	
نیزر « نایجر »	از کوههای قوانو نمیرایند در بحر محیط اطلسی میریزند
ژائیر	
اورانز « اورنج »	
زمبیر « زمیری »	از موza میک کذشته به بحر محیط هندی می آمیزند

(سوالهای امتحان)

حدود قطعه افریقا را بیان کنید
 افریقا بر جند مملکت تقسیم شده است
 مقدار فتوس افریقا بقدر است
 کدام مملکتها تابع دولت علیه عثمانیست
 پرستان کدام مالک را میکویند و در کدام جهت افریقاست
 مالک صحرای تیبر چنانست
 کدام مملکتها افریقای استوایی میکویند
 در افریقای شرق کدام مملکتها میباشد
 بحراهای مشهوری افریقا کدام هاست
 جزایر آصور در کدام بحر است
 جزایر قناری را قدمای جهان میدادند.
 ماداغشقار تابع کدام دولت است
 دماغه امید در کدام جهت افریقاست
 نهر نیل در کدام دریا میریزد
 نالاب نیانزا در چه است
 کوههای اطلس در کدام مملکت است

(٤٩)

شة قطعة افريقا

(۵۰)

قطعة امریکا

قطعة اوروبا، آسيا، افریقا (دنیای قدیم) و قطعة امریکا و اوسترالیا (دنیای جدید) میکویند قطعة امریکا بشر طبیک جزءهای آن حساب نشود بعد از قطعة آسيا از همه قطعات دنیا بزرگتر است ولی اکثر جزءهای آنها با آن حساب شود از قطعة آسیا بزرگتر است

قطعة امریکا در سال (۱۴۹۲) میلادی اول بار (قریستوف کولومب) نام یک شخصی بنام دولت اسپانیا کشف کرده است. ولی او جان کان نکرده بود که این یک قطعه جدا کانه باشد بلکه او جان کان کرده بود که این قطعه (هندوستان) است بعد از چند سال (امریکو ویس و چی) نام یک پستان فرانسوی به آن نام فهارفه، قطعه مذکور را پیدا کرد. و آرایش خود نسبت داده (امریکا) نام یاده است.

قطعة امریکا فوق العاده منبت و مخصوص الدار یک زمینیست که قوت و برک بیانات آن انسان را حیرت می‌دهد. درین قطعه از هر کوچه محصولات، و حبوبات بسیار میرسد، و از هر کوچه کامها پیدا می‌شود. نهرهای بسیار بزرگ، شلالهای عالی آبشارهای بسیار جسم و لطیف، تالابهای بسیار واسع و فراخ، جیال متسلاه، بسیار دراز، کوههای آتش‌شان بسیار مدهش جنگلهای بیان عظیم خیل و افراس است. حدود اربعه - قطعة امریکا در ماین بحر محیط اطلسی و بحر محیط کبیر از جهت شمال بسوی جنوب دراز شده رفته است از جهت شمال بالبحر (محیط منجمد شمالی)، از جهت شرق با (بحر محیط اطلسی)، و از جهت غرب، و جنوب بالبحر (محیط کبیر) عماط وحدود می‌باشد.

در امریکا بقدر یک‌صد و چهل و هفت میلیون و کسوز نفوس موجود است. که نسبت بسعت اراضی خیلی کم شمرده می‌شود.

قطعة امریکا در اول امر برد و قسم بزرگ جدا شده است که یک قسم آزرا (امریکای شمالی)، و دیگر آزرا (امریکای جنوبی) میکویند این دو قسم را باهتمدیکر (بزرخ‌باناما) که (۴۵) کیلومتر و پنهانی دارد در بسط داده است. و حالا

(۵۱)

برزخ پاناما را به کانال تبدیل داده اند

قطعه امریکا بر نوزده مملکت تقسیم شده است که هفت آن در امریکای شمالی و دوازده آن در امریکای جنوبی میباشد از هفت مملکتی که در امریکای شمالیست :

(اول)

ملکت (خروشلاند) یا « گرین لیند » است که در جهت منتهای شمالی امریکا واقع و اکثر جاهای آن در زیرینهای دایمی مستور است ، طرفهای شمال این مملکت هنوز کشف شده است این مملکت در زیر اداره دولت (داغارک) یا « دیغارک » است و بقدر ده هزار نفوس دارد . (اویه رین ویق) یا « اپرینوک » (فریستیا (هاب) یا « کرسچن هوپ » (غودهاور) یا « کداور » از شهرهای مشهور است

(دوم)

ملکت (الاسقا) یا « ایلاسکا » است که در جهت منتهای غرب شمالی امریکا واقع ، بودولت (جا هیر متفقه) تابع است و بقدر سنت هزار نفوس دارد (الکساندر) یا « الکریستر » (ارقانزل) ، نیوار کنجل ، از شهرهای مشهور است .

(سوم)

ملکت (کانادا) یا « کنیدا » بنام دیگر (بریتانیای جدید) است که بدولت (انگلیز) تابع ، و بقدر بیست و دو میلیون نفوس دارد . (که بد) یا « کوبک » ، (موونتره آل) یا « مانتریال » از شهرهای مشهور است .

(چارم)

ملکت (جا هیر متفقه) است که از جهل و پنج حکومت های جمهوری نشکل بوده ، و بیک حکومت جمهوری کفته میشود . بقدر هفتاد و شش میلیون و سه صد هزار نفوس دارد . مرکز حکومت آن شهر (واشینگتون) است . (نیویورک) یا « نیویارک » (بوستون) یا « بوستن » (فیلادلفیا) یا « فیلادلفیا » ، (بالتمور) اورله آن) یا « اورلیون » (شیکاگو) یا « شیکاگو » ، و (سانفرانسیسکو) از شهرهای مشهور است .

(۵۲)

(پنجم)

ملکت (مکسیقا) یا همکسیکو « است که از بیست و هفت حکومت‌های کوچک اشکل کرده یک حکومت جمهوری شده است . بقدر سیزده میلیون نفوس دارد مرکز حکومت آن شهر (مکسیقا) است (بوئلا) (تامپیقا) (مسیدا) از شهرهای مشهور است .

(ششم)

ملکت (امریکای وسطیست) که شش حکومهای کوچک در آن موجود است (۱) حکومت (غوانه‌ملا) یا « نیو گوانه‌ملا » است . (۲) حکومت (سان‌الوادور) یا « سان‌الوادور » است (۳) حکومت (هوندراس) یا هاندوراس است که مرکز حکومت آن شهر (نویگوکی کالبا) یا « نیگوکی کالبا » می‌باشد . (۴) حکومت (نیقا راغوا) یا « نگرا گوا » است که مرکز حکومت آن شهر (مانا گوا) یا « مانا گوا آ » می‌باشد . (۵) حکومت (قوستاریقا) یا « کاستریکا » است که مرکز حکومت آن شهر (سن ژوزه) یا « سنت چووس » می‌باشد . (۶) (هوندراس انکلیزی) است که یک مستعنه کوچک دولت (انکلز) است و مرکز اداره آن شهر (بیلز) یا « بلز » می‌باشد .

(هفتم)

ملکت (جزایر آنتیل) است که از جزرهای کوچک و بزرگ بسیاری تشکیل یافته است و در مابین دولتهای اوروبا و امریکا تقسیم شده است . تنها در جزرهای (هایتی) یا « هیتی » دو حکومت مستقله موجود است که یکی حکومت (هایتی) می‌باشد که مرکز اداره آن شهر (بورتوئنس) می‌باشد . دو میلیون (دو میلیون یادومنکو) است که مرکز حکومت آن شهر (سن دومینیک) « سین دومنکو » می‌باشد .

ازدوازده مملکتی که در امریکای جنوبی می‌باشد :

(اول)

ملکت (فوئومبیا) یا « کولمبیا » است که از یکچند حکومت اشکل کرده . همه کی یک حکومت جمهوری شمرده می‌شود . بقدر چار میلیون نفوس دارد .

(۵۳)

مرکز حکومت آن شهر (بوغوتا) یا بگوتا ، است . (مهدان ، یاه مادلن ،
فولون ، فارمازه ن) یا « کارمختار » نیز از شهرهای مشهور است .

(دوم)

ملکت (ونه زولا و بیزو بلاء) است که بقدر دو نیم میلیون نفوس دارد . مرکز اداره
آن شهر (قاراقاس) « کارا کاس » است (عو آیر ، یاه لاگورا ، الانسیا ، مارا
قایپو) یا « مارا کیپو » از شهرهای مشهور آنست .

(سوم)

ملکت (هئوقو آنور) است که بقدر یکمیلیون نفوس دارد . مرکز اداره
آن شهر [کینتو] و شهرهای مشهور آن [غوا یا کیل] یا گویا کیل ، است
جزیره های [غالایغو] یاه کلا یا گو ، نیزهاین مملکت تعلق دارد .

[جارم]

ملکت [برو] یا بیرو ، است که جارم و نیم میلیون نفوس دارد . مرکز اداره
آن شهر [لیما] ، [فالاعو ، یاه کیلاو ، کوزقو ، یاه کز کو ، ارا کیا] یاه اری کیوها ،
بنز از شهرهای مشهور آنست .

[پنجم]

ملکت [بولیویا] است که دو میلیون نفوس دارد مرکز اداره آن شهر
[شو کیزافا] و [لا باز ، بو توزی] یا بتوزی ، از شهرهای
مشهور است .

[ششم]

ملکت [شبی] یاه چلی ، است که بقدر سه میلیون نفوس دارد . مرکز اداره
آن شهر [سانتیا غو یا سنت یا تو] ، و [والباره زو ، یا البریزو ،
و فوئسه لیسون ، یاه کانشن] ، [ایکیک] از شهرهای مشهور است .

[هفتم]

ملکت [ارزانتین ، یاه ارجن تاین] است که پنج میلیون نفوس دارد . مرکز
اداره آن شهر [بونه نویس آرس یا بیونسیرز] ، و [قوردووایا ، کاردووایا] .

(۵۴)

و [روزابیو روزاربو] نیز از شهرهای مشهور آنست.

(هشتم)

ملک [باتاغونیا و پنگوئیا] است که اهالی آن وحشیست و در ماین حکومت شیلی، وارثا تین تقسیم شده است.

[مم].

ملک [اورا عوآی و پراؤگونی] است که بقدر بیک میلیون نفوس دارد. مرکز اداره آن شهر (موته ویدو و مانی ویدو) است.

(دهم)

ملک [بارا عوآی] به پیراگونی است که بقدر شصدهزار و پنجاهزار نفوس دارد. مرکز اداره آن شهر [اسانیبون] به اسن شن است.

[بازدهم]

ملک [برزیلیا] و [رازیل] است. که بزرگترین حکومهای امریکاست بقدر بیازده میلیون نفوس دارد. مرکز اداره آن شهر [ریویزاندرو] و رایوودی جنیرو است که بزرگترین بندر کاههای دنیا شمرده میشود. [سن لویز، برلیمبو قو، ریمبو قو، باهیا، بازا، ماراکاپا] و مار کابا نیز از شهرهای مشهور آنست.

[دوازدهم]

ملک [کویان] و کی آنا است که در ماین دولتی اندکلیز و فرانس و فلمنک تقسیم شده است. مرکز اداره کویان اندکلیزی شهر [زورز طون]، خارج طون، و مرکز اداره کویان فرانسوی شهر [قاین] و کی آن، و مرکز اداره کویان فلمنکی شهر [پاراماریبو] و پیری میری بو میباشد.

(۵۵)

(بحر های مشهور بیک در امریکاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
بخار منجمد شمال	جهت شمالی امریکا را احاطه کرده است
بخار بافن و پین	در جهت شمال شرق امریکاست
بخار هودسون « هدسون »	از بخار بافن پیدا شده است
بخار بورنک	در جهت غرب شمالی امریکاست
بخار محيط اطلسی	جهت شرقی امریکا را احاطه کرده است
بخار القیل	در جهت شرق و از بخار محيط اطلسی پیدا شده است
بخار محيط کبر	جهت عرب و جنوب امریکا را احاطه کرده است

(ایشای مشهور بیک در امریکاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
ایشای بورنک	در مابین قطعه اسیا و آفریقا واقع است
ایشای هودسون	ایشای داوسن سیا
ایشای داوسن سیا	در جهت شمالی بریتانیایی جدید است
ایشای دیوس	
ماجلان و مخان و لومر	در جنوب یانای نیا است

(خلیج های مشهور بیک در امریکاست)

هودسون « هدسون »	در جهت شمالی امریکاست
سن لوران « سنت لووانس »	در جهت شرقی بریتانیایی جدید است
مکسیکا « مکسیکو »	از دریای القیل حاصل شده است
هوند راس « هاندو راس »	
فالکورنیا « کیلی فورنیا »	از بخار محيط کبر حاصل شده است
توله سن	در جهت جنوب برزیلیا است

(۵۶)

(جزءهای مشهور بیک در امریکاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
غروشلند «گرین لیند»	در شهر منجمد نهایی واقع و بدولت دایر ک شناخت
کوباه کیوبا *	
جامایق «جیکا » *	
هائی * جیتی *	در بحر آنتیل واقع است
دومینیک «دومنت کو» *	
رن شار نوت «کوین	
شارلات *	
شیلوه *	در بحر محیط کبیر واقع است
ماجلان «مجلان » *	
جزار آتش «توبیدل و کو» *	

(کوههای مشهور بیک در امریکاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
جبال متسلاسه روشو	از متعدد امریکا میکندزد و شعبه های متعدد دارد
* راکی *	
آندورادیا به «اندیز» *	در جهت غرب امریکای جنوب از نیال بسوی جنوب در از شده زده است
پوبوقانهت «بوبو» *	کوه انشفشاپیست که در هکیقا واقع است
کی بیتل *	
قو تو بافسی «کوتونیکسی	کوه انشفشاپیست که در کولومبیا واقع است
آره کیا «ار کیوبا» *	کوه انشفشاپیست که در علیکت برو واقع است

(کولهای مشهور بیک در امریکاست)

نامهای شان	کیفیت های شان
دب کبیر «گرت بیر» *	در بریتانیای جدید است
اسکلاو «صلیو» *	
وینیخ «وینی بک» *	

(۵۷)

سوپریسیو «سوپریز»
میشینگان «مشنکن» در متحده امریکاست
اوئتا ریسیو «انتریو»

بیقاراغواه نکر آگواه	در امریکای وسطیت
ددماین پرو لویو یاست	بیستیقا «شکا»
در جنوب ره زیلیاست	لوس هاتوس «هاتوس»

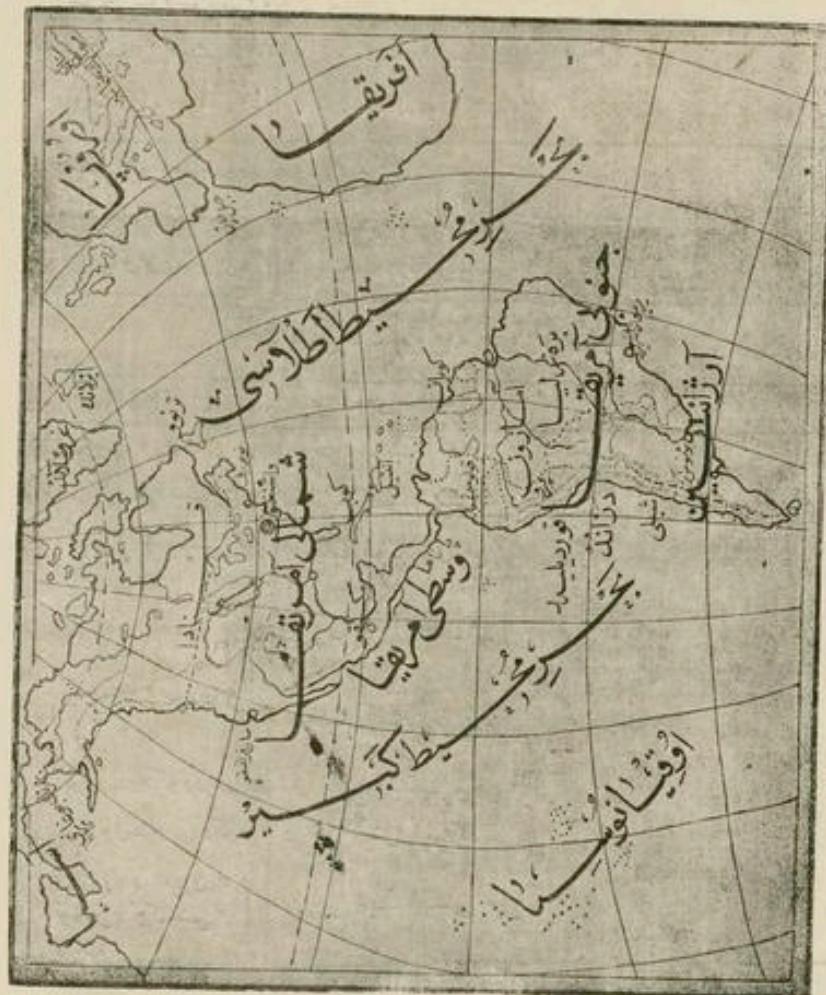
﴿ شهرهای مشهور یکه در امریکاست ﴾

نامهای شان	کیفیت های شان
یوقون «بو کان»	به بحر بهرنک میریزد
ما کنگزی «میکنگزی»	به بحر منجمد شمالی میریزد
تلسون «سیلسن»	به خلیج هودسون میریزد
سن لوران «سنلت»	به بحر عجیط اطلسی میریزد
لارنس «لارنس»	به بحر عجیط اطلسی میریزد
ریبو غران	به خلیج مکسیقا میریزد
فوکورادو «کولورادو»	در خلیج فالیفور نیامیریزد
اوری نوکو، آمازون «امیزند»	در بحر آنتل میریزد
توکانق «توکننس» لا بلانا	در بحر عجیط اطلسی میریزد

(سوالهای امتحان)

در مملکت کویان چند حکومست	امریکا جسان قطمه است
حدود امریکارا بیان کنید	اسای بهرنک کدام طرفت
در امریکای شمالی چند مملکت است	نهر امازون در کجا میریزد
در امریکای جنوبی چند مملکت است	اسای ماجلان کاست
مقدار نووس و شهرهای مشهور آنها را بیان کن	خلیج هود سون در کدام طرفت

(٨٥)

نقشه قطعة امریکا

(۵۹)

قطعة اوسترااليا

بنام دیلار
اوقيا نوسياه اوشي نيا ،

قطعة (اوسترااليا) بنام دیلار (اوقيا نوسياه) در جهت جنوب شرق (قطعة آسيا) ، و در جهت غربی (قطعة اميركا) و در مایین بحر محیط کبیر و بحر محیط هندی مركب از بسیار جزره های کوچک و بزرگ میباشد .
یعنی استقطعه عبارت از بک پاره خشکه بزرگ نیست بلکه از جزره های کوچک و بزرگ بسیاری جم آمده که همه از افقطة (اوسترااليا) میکویند .
این قطعه برجهار قسم جداسده است که انها (مالایزیا) (ملیشیا) (ملازیا) (ملنثیا) ، (بولن ایشیا) ، (میقرونزیا) ، (مکرو نیشیا) میکویند که مقدار نفوس همه این اقسام بقدر جهله و پنج میلیون نفوس می آید .
(قسم اول)

جزره های (مالایزیا) است که اکثر آنها کوهستان بسیار بلند و کوههای انشفشار آهالازمه دنیا افزونتر است جزره های مالیزیاده مایین بحر محیط کبیر و بحر محیط هندی واقع ، و مركب از جزایر مجتمعه یعنی جند جزره های ۳۳ تریلیک (صوند ، سندا) و (مولوک ، ملا کا) و (فلپین ، فلپاین) و جزره (بورنه نو ، بورنیو) و (سالب ، سیلیز) میباشند . مشهور ترین جزایر مجتمعه (صوند) عبارتست از جزره (صوماترا ، سهاترا) ، (بالقا) ، (بیلتون) ، (جاوا) ، (صومباوا ، مباوا) ، (تمور) .
مجز جهت شرق جزر معمور کمال دولت (بورنکیز) است دیگر همه جزایر مجتمعه صوند زیراداره دولت (فلمونک) یعنی هالند میباشد در جهت غرب شهابی جزره (صوماترا) یک حکومت اسلامی نیز موجود است که از این حکومت (آجه) میکویند . اهالی جزره جاوانیز همه کی اسلامست

(۶۰)

جزایر مجتمعه (مولوک) نیز سر اسر مال دولت فلمنگ است . و جزر ره های (فلپین) در زیر اداره دولت متحده امریکا میباشد .

جزر ره (بورنیو) خیلی بزرگ يك جزره است که اهالی آن همه کی بدین میبن اسلام مش ف میباشند ، قسم اعظم این جزر ره در زیر اداره دولت فلمنگ است .

جزر ره (سالهپ) نیز يك جزره بزرگ سه شاخه است که این جزر ره نیز کاملاً در زیر اداره دولت فلمنگ میباشد .

(قسم دوم)

جزر ره های (مالانیزیا) است . مشهور ترین جزر ره های مالانیزیا جزر ره (اوسترالیا) میباشد که بسبب زر کی که دارد تمام این قطعه بنام آن جزر ره یاد میشود . جزر ره اوسترالیارا (فلمنگ جدید) نیز میباشد . زر کی جزر ره اوسترالیا تزدیک به زر کی قطعه (اوروبا) می آید . این جزر ره در زیر اداره دولت انگلیز است که من کتر اداره آن شهر (سیدنی و سدنی) میباشد . ملبورن ، ایدلند ، ادمالاند نیز از شهر های مشهور است .

(تاسمانیا و تسمانیا) ، (زملاند جدید نیوزیلند) ، (کینه جدید نیو گنی) ، (بسمارق) ، (سالمون سلومن) ، (قاله دونیای جدید نیو کلی دویا) ، (فیجی و فنی) ، (هبرید جدید نیو هبریدز) نیز از جزر ره های مشهور قسم مالانیزیاست که تاسمانیا ، وزه لاند جدید ، و فیجی نیز در زیر اداره انگلیز . و جزر ره های سالمون ، و بسمارق در زیر اداره دولت (المان) ، و قاله دونیای جدید در زیر اداره دولت (فرانس) میباشد جزر ره کینه جدید که بعد از اوسترالیا بزرگترین جزر ره هاست در مابین دولت های انگلیز ، والمان ، و فلمنگ تقسیم شده . جزر ره های هبرید جدید بددست مردمان وحشی خود آنهاست

(قسم سوم)

جزر ره های (میقرو تزیا و مانی کرویشا) سنت که مشهور ترین آنها (ماریان و میرن) ، (باللاو و پیلو) ، (قارولین) ، (مارشال) ، (زیبلرت و کلبرت) میباشند . بجزر جزر ره های زیبلرت کمال دولت انگلیز است دیگر همه جزایر این قسم از دولت المانیا است

(۶۱)

(قسم جازم)

جزر های (بولنیزیا، بولن ایشیا،) است که مربک از جزر های (ساندو ویچ، سندویچ،)، (اسپوراد، سیردز،) (فونیکس، فلیکس،) (نو کلاو)، (سامو آ، سموا،)، (سوینه، سوساینه،)، (مارکز، مار کیز ساس،)، (تومو تو)، (فوق، کلک،)، (توبو آی)، (کرمادک، کرماندک،) میباشد.

جزر های صاندو ویچ در زیر اداره دولت امریکا و جزر های اسپوراد، (فوق، کرمادک، فونیکس، تو که لاو در زیر تصرف دولت انگلیز، و جزر های سامو آ در زیر تصرف امریکا، والمالیا، و جزر های سوینه، مار کیز، تومو تو، توبو آی مال دولت فرانس است.

سوالهای امتحان

قطمه اوسترالیا در کدام سمت کره زمینست
رجند قسم منقسط.

جزر اوسترالیا در کدام قسمست

جزر های صوند مان کدام دولت

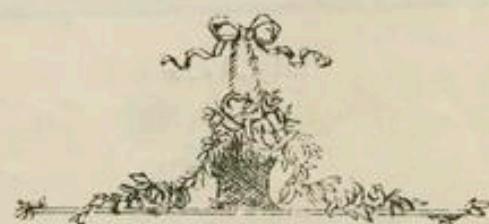
حکومت اسلامی آجہ در کدام جزر است

کوهای الشفستان در کدام حایشتر است

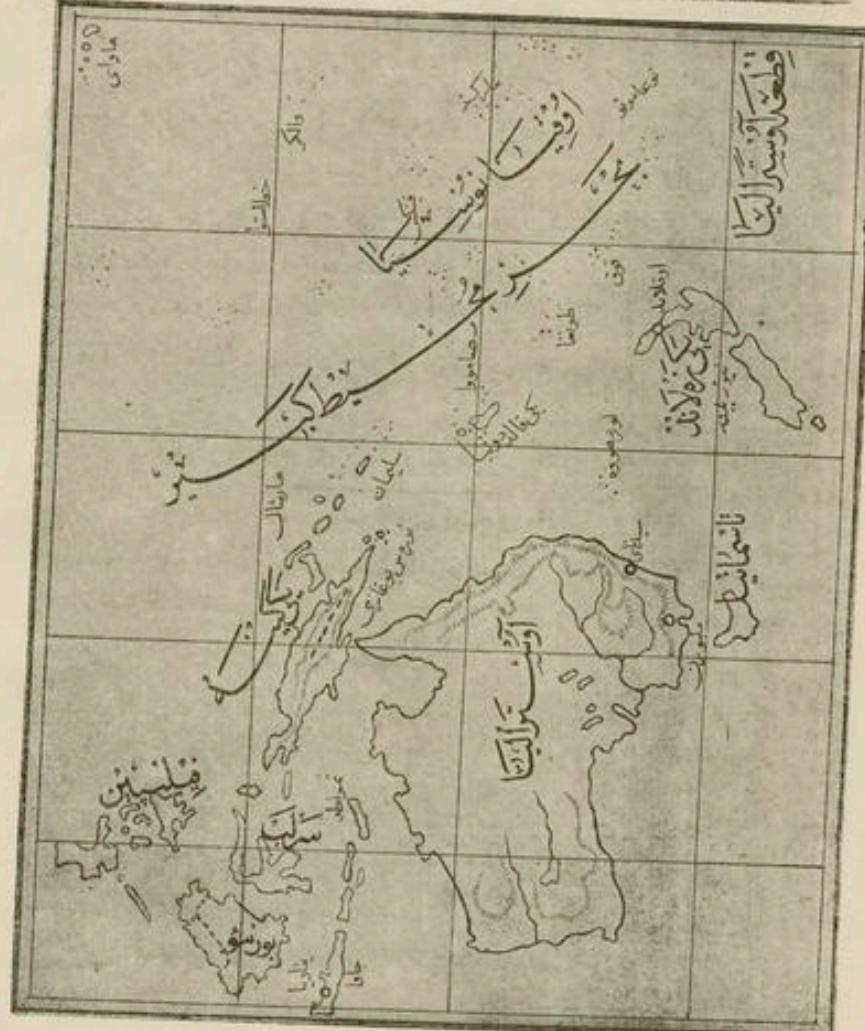
مرکز حکومت جزر اوسترالیا چه نام دارد

جزایر هبرید جدید بدست کیست

جزایر قسم میقر و نیا در زیر اداره کدام دولت

(٦٢)

نقشه استراليا

(۶۳)

جَلَولِ جَهَانِ نَمَا

أثر

مُحْمَودُ سُزْرِي

فِي دَارِ السُّلْطَنَةِ كَابِل

{ منه الكرم }

سَابِعٌ تَرْقِيَاتُوايَهُ اعْلَى حُضُورٍ بِادْشَاهِ مَعَارِفِ الْكَتَنَاهِ مَعْظَمٌ ، شَهْرِ يَارِ
 عَبُوبِ الْقَلُوبِ مَكْرُمٌ مَنْبُوعٌ مَقْدَسٌ بِادْفَانِشِ وَدِينِ (سَرَاجُ الْمَلَهِ وَالدِّينِ) بِرَأْيِ
 نَذَرِيَسِ عَلَمِ جَفَرَافِيَيِ شَاهَ كَرْدَانِ سَالِ اُولِ مَكْتَبِ فَيُونَاتِ مَكْبُ (حَرَبَيَهُ سَاهِيَهُ)
 بَلْ أَثْرَ نَاجِيَزَاهَ رَابِنَامَ (عَنْخَصَرِ جَفَرَافِيَهُ) تَرْيِيبٌ وَتَالِيفٌ كَرْدَهُ كَبِ فَخَرِ
 وَشَرْفٌ نَوْدَمُ . بَعْدَ اَذَانِ بِرَأْيِ تَرْبِيدِ وَتَسْبِيلِ مَعْلُومَاتِ اَوْلَادِ وَطَنِ اَيْنِ اَزْعَنْخَصَرِ
 دِيَكَرِ رَابِنَامَ (جَدَولِ جَهَانِ نَمَا) بِرَانِ ضَمِ وَعَلَاؤهُ كَرْدَهُ هَرَضُ خَدْمَتِ مَبُورَزَمُ :

(۶۴)

﴿ متره ، کیلومتره ، ﴾

(کیلومتر صربع)

(متر) عبارت از کثر فرآنسویست که اکثر دولتها بغیر از دولت انگلیز از ادار حساب پیاپیشای مساحت سطحها استعمال می‌نمایند. یک متره برد (دیسیمتر) و هر دیسیمتره برد (سانتیمتره) . و هر سانتیمتره برد (ملیمتره) تقسیم شده است هزار (متره) را مک (کیلومتره) اعتبار کرده‌اند . . . (کیلومتر صربع) است که جار طرف داشته باشد ، واژه طرف هزار هزار متره باشد .

ذات مراحم صفات اعلیحضرت شهریاری مقیاس پیاپیش دولت علیه خداداد افغانستان را نیز پس نفس نفیس شاهانه خود شان اصلاح و تحریباً به متر فرانسوی (کوشان) ایجاد فریبوده اند که یک کوشونه (مت) ، و هر متر برد (گن) و هر گشت برد (نک) تقسیم شده است .

انشاء الله قرباً این اختراع بر گزیده شاهانه رسماً بوقوع مداول پیاپیشها کداشته خواهد شد .

(۶۵)

جدول عمومی قطعات خس

نامهای قطعه ها	مساحة سطح به یعنی پیمایش فراغت هر قطعه	مقدار نفوس شان	بره کیلو متر صرف چند نفر میرسد
اوروبا	۹,۹۱۳,۴۰۰	۳۹۸,۰۵۰,۶,۰۰۰	۴۰
آسیا	۴۴,۳۰۹,۸۰۰	۸۱۹,۰۵۹,۰۰۰	۱۸
افریقا	۲۹,۰۸۲,۰,۲۰۰	۱۲۰,۷,۰۰,۰۰۰	۵
امریکا	۴۲۰,۱۰۶,۰۰۰	۱۴۴,۰۲۰,۹,۰۰۰	۳
اوسترالیا	۸,۹۵۸,۰۰۰	۴۰,۰۰,۰۰۰	از ۱ کتر
جمع	۱۳۵,۱۰۷,۴۰۰	۱۵۴,۷۹۷,۱۰۰	

سر جمع بره قطعات زمین بره کیلو متر مربع از (۱۱) نفر جیزی بیشتر میرسد

(جدول تقسیم نفوس روی زمین برآدیان)

ادیان	نفوس
دین میان محمدی صلی الله علیه وسلم	۳۱۰,۰۰,۰۰۰
کاتولیک	۲۶۰,۰۰,۰۰۰
بروستان	۱۸۵,۰۰,۰۰۰
اور تودوفس	۱۲۵,۰۰,۰۰۰
موسی - یعنی یهودی	۱۰۰,۰۰,۰۰۰
هندو	۳۲,۰۰,۰۰,۰۰۰
بودا و شیتواست وغیره	۳۰۹,۰۰,۰۰,۰۰۰
مجموعی	۹۰,۰۰,۰۰,۰۰۰
جمع	۱,۰۹,۰۰,۰۰,۰۰۰

(۶۶)

جدول مساحت سطحیه، و مقدار نفوس، و نام پاختهها،

و مقدار نفوس پاختهای دولتی اوروبا

نامهای پاختهای شان	ملک شان بحساب مقدار نفوس های شان	مساحت سطحیه کیلومتر مربع	نامهای حکومتها
۱۲۲۵۰۰۰ آشانبول	۴۸۸۰۶۴۰۰	۷۷۱۶۸۳۰	جمهورات عالیه عربیه
۱۱۱۴۸۰ آئنه	۲۵۰۰۹۰۰	۲۴۶۷۹	قرالی پونستان
۴۰۰۰ جتبنه	۳۳۰۰۰	۹۰۸۰	برانی قره طاغ
۶۰۰۰ بلغراد	۲۳۱۴۰۰	۴۸۳۰۳	قرالی صربستان
۲۸۰۰۰ بکریش	۵۴۰۰۰	۱۳۱۰۲۰	رومانيا
۵۱۲۰۰۰ روما	۳۲۴۷۵۰۲۰۰	۲۸۶۶۸۳	اتالیا
۵۰۰۰۰۰ مادرید	۱۷۷۲۲۰۰۰	۲۹۷۲۲۲	اسپانيا
۳۰۸۰۰۰ لیزبون	۵۰۰۰۰۰	۹۲۶۰۰	قرالی پور تکیز
۴۷۱۴۰۰۰ پاریس	۳۸۵۱۷۹۰۰	۵۳۶۴۰۸	دولت جمهوری فرانس
۶۶۲۸۰ برلن	۳۱۱۹۰۰۰	۴۱۲۴۶	جمهوری اسویچره
۵۷۰۰۰ روکسل	۶۷۴۴۵۰۰	۲۹۴۵۶	قرالی بازیک
۵۳۰۰۰ امستردام	۵۱۳۹۵۰۰	۳۳۰۰۰	فلمنک
شهر لاهی زیر بنظر پاخته دیده دیده			
۱۹۰۰۰۰ برلن	۴۴۳۶۷۰۰۰	۶۴۰۵۰۰	ایمپراطوری المانيا
۱۶۷۴۹۰۰ وینه	۴۴۷۴۴۶۰۰	۶۲۵۵۰۰	ایمپراطوری استريا
۴۵۳۶۰۰۰ لندن	۴۰۹۱۹۰۰۰	۳۱۴۳۳۹	قرالی انگلریز
۴۸۰۰۰ قوبنهاغ	۴۴۶۰۰۰	۲۹۸۹۵	قرالی دانمارک
۳۰۳۰۳۰۰ استفونهلم	۷۲۱۹۸۰۰	۷۷۶۰۰۰	دانی اسوج نوروج
۱۴۳۰۹۳۰ سن پترسبورگ	۵۰۰۵۱۵۰۵۷	۱۱۰۸۹۸۰۰	ایمپراطوری روس

(۶۷)

جدول مساحه سطحیه و مقدار نفوس ، و نام باختت های

دولتیای مستقل قطعه آسیا ، عالیکبکه سراسر در زیر تصریف دولتیای اور و
در آسیا است داخل این جدول نیست

نام باختت	مساحت کیلومتر	مساحت سطحیه	نامهای حکومتی
مقدار نفوس	مقدار نفوس	مراجع	
کابل	۵۰۵۰۰۰۰۰	۵۵۸۱۰۰۰	افغانستان (۱)
طهران	۹۴۰۰۰۰۰	۱۴۶۴۵۰۰	ایران
کلات	۵۰۰۰۰۰	۳۱۵۰۰	بلوچستان
خخارا	۱۱۲۵۰۰۰	۲۰۵۰۰	خخارا
خبوه	۶۷۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	خبوه
قائمه‌درو	۳۰۰۰۰۰۰۰	۱۵۶۰۰۰	پیال
نامعلوم ؟ نامی سیدون	۲۰۰۰۰۰	۳۴۰۰۰	بوتان
سینکاپور	۱۰۲۵۰۰۰۰	۹۰۰۰۰	مالاچه
بنومن	۷۰۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	قامبوج
هونه	۶۰۰۰۰۰۰	۴۳۰۱۸۸۰	انشام
بانفووق	۶۱۲۳۰۰۰۰	۶۷۷۰۰۰	سبام
پکن	۳۳۳۱۳۳۰۰۰	۱۱۱۱۲۶۰۰۰	چین
سه‌ثول	۷۱۵۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰	قوره
توکیو	۴۶۱۵۲۰۰۰	۴۱۷۰۰۰	ژاپونیا

(۱) از کتابی که ماقتباس کرد های مساحت سطحیه و مقدار نفوس افغانستان را
هزینه در نوشته اند . ولی حقیقت اصلی ان معلوم نیست .

(۷۸)

جدول مساحه سطحه، و مقدار نقوص، و نامهای پاختها.

و مقدار نفوس پاختهای فقط، افراد

نام شهر	آدرس	مساحت	مقدار نقوص	مقدار حکومت	مقدار نقوص عمومی	مساحت - مطابق	مساحت های حکومتی
فاس	مراکو	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۶۲۰۰۰			۱۵۰۰۰
ایران	مون رو دیبا	۱۰۴۱۸۰	۱۰۴۱۸۰	۸۵۰۳۵۰			۵۰۰۰۰
اشترنبرگ	قوماندی	۲۰۵۰۰۰	۲۰۵۰۰۰	۱۸۷۹۰۰			۷۰۰۰۰
دهاومه	ابومی	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۵۷۰۰۰			۲۳۰۰۰
ماسیندا	طومبیوقتو	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۳۵۰۰۰			۲۰۰۰۰
پامارا	سفو	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۸۰۰۰۰			۳۰۰۰۰
سو قوطو	سو قوطو	۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰			۲۵۰۰۰
بورنو	قوفا	۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰			۶۰۰۰۰
وادای	انشا	۲۰۶۰۰۰	۲۰۶۰۰۰	۴۴۴۰۰۰			۳۰۰۰۰
پاغیرمی	مساندہ						۲۰۰۰۰
قولغو	بوما	۱۴۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	۲۰۲۵۰۷۸۰			
اورانز	بلو منونتن	۲۰۷۵۰	۲۰۷۵۰	۱۳۱۰۷۰			۳۱۰۰
زانسوال	بره توریا	۸۶۷۵۰	۸۶۷۵۰	۳۰۸۰۵۶۰			۸۰۰
زنکبار	زنکبار	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۳۰۲۶۰			۱۰۰۰۰
جبشستان	آبدیس آبانا	۴۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	۵۲۰۰۰			۸۰۰۰۰

(۶۹)

جدول مساحه سطحیه و مقدار نفوس . و نامهای مرکزهای حکومت
و نفوس مرکزهای حکومت فطمه امریکا

نامهای حکومت بحساب کیلومتر مربع	مساحت سطحیه	نامهای حکومت بحساب کیلومتر مربع	مساحت سطحیه
باحتخها	باحتخها	باحتخها	باحتخها
۲۷۰،۰۰۰	واشینتون	۷۶،۳۰۰،۰۰۰	۹۰،۲۱۲،۴۰۰
۳۵۰،۰۰۰	مکسیکو	۱۳۰،۰۰۰،۰۰۰	۱،۹۴۶،۰۰۰
۷۰۰،۰۰۰	غوآتمالا	۱،۳۶۰،۰۰۰	۱۲۵،۱۰۰
۵۰۰،۰۰۰	سان سالوادور	۸۰۰،۰۰۰	۲۱۰،۰۷۰
۱۴۰،۰۰۰	تکو-سیغالا	۴۰۰،۰۰۰	۱۱۲،۰۱۲
۴۵،۰۰۰	ماناغو آ	۵۰۰،۰۰۰	۱۲۳،۹۵۰
۲۵۰،۰۰۰	سن زوزه	۲۶۰،۰۰۰	۶۰،۰۰۰
۹۶۰،۰۰۰	بورگاتا	۳۸۸،۰۰۰	۱،۰۳۳،۰۰۰
۷۲۰،۰۰۰	قاراقاس	۲۲۲۲۳،۰۰۰	۱۰۰،۴۲۰،۰۰۰
۸۰۰،۰۰۰	کیتو	۱۰۵،۰۰۰	۳۰،۷۰۲۴۳
۱۰۲۰،۰۰۰	لیما	۴۳۰،۰۰۰	۱۰،۱۳۷،۰۰۰
۵۲۰،۰۰۰	ریودو بیانزو	۱۵۰،۰۰۰	۸۰،۳۳۷،۲۰۰
۲۴۰،۰۰۰	شوکیزانما	۲۲۷،۰۰۰	۱۰،۳۳۰،۰۰۰
۲۰۰،۰۰۰	اسانتاغو	۳۴۳،۰۰۰	۷۰۳،۰۰۰
۴۵۰،۰۰۰	سونسیون	۵۳۰،۰۰۰	۲۵۳،۰۰۰
۱۷۵۰،۰۰۰	موسسه ویدو	۸۲۵،۰۰۰	۱۸۶،۹۲۸
۷۰۰،۰۰۰	نوتوس ایرس	۵،۰۰۰،۰۰۰	۲۰،۸۷۷،۰۲۰
۶۰۰،۰۰۰	بور تپر فس	۹۶۰،۰۰۰	۲۸،۶۷۶
۲۰۰،۰۰۰	سن دومینیک	۲۷۰،۰۰۰	۴۸،۵۷۷

جدول مساحت سطحیه، و مقدار نفوس و مقر حکومت، و مقدار نفوس حکومت هدک در او برای ایالت

نامهای حکومت بحساب کیلومتر مربع	مساحت سطحیه بحساب کیلومتر مربع	نامهای حکومت بحساب کیلومتر مربع	مساحت سطحیه
باحتخها	شهرها	باحتخها	باحتخها
۳۵،۰۰۰	اجه ..	۵۲۶،۰۰۰	۵۳۰،۲۲۲
۳۰،۰۰۰	روني	۶۰،۰۰۰	۲۱۰،۰۰۰
۲۰،۰۰۰	نوقو الوفا	۲۱،۰۰۰	۹۹۷

(۷۰)

جدول هالک اوروپا که در هر ملل بمن کیلومتر مربع چند نفر میسرد

نامهای ممالک	مساحت مربع	بر هر کیلومتر مربع چند نفر میسرد
اوروبای عنانی	۲۹۶۰۰۳۷	۳۱
بوتانستان	۹۴۰۶۷۹	۲۷
قره طاغ	۹۰۰ ۷۰	۲۵
صریستان	۴۸۰۳۰۳	۵۲
رومانیا	۱۳۱۰۰۲۹	۴۰
ایتالیا	۲۸۶۰۶۸۳	۱۹۳
اسپانیا	۴۹۷۰۲۴۴	۳۶
بورگنیز	۹۲۰۶۰۰	۶۱
فرانس	۵۳۶۰۰۴۰۸	۷۲
اسویشیره	۴۱۰۰۲۴۶	۸۰
بلژیک	۲۹۰۰۴۰۶	۲۱۲
فلمنک	۳۳۰۰۰۰۰	۱۰۸
المانیا	۵۴۰۰۷۰۰	۱۰۴
اوستریا	۶۲۵۰۰۰۰	۷۲
انگلیز	۳۱۴۰۳۳۹	۱۳۱
دانمارک	۳۹۰۰۶۶۵	۲۶
اسوچ نوروج	۷۷۶۰۰۰۰	۹
روس	۵۰۰۵۹۵۰۰۵۷	۲۱

جدول شهرهای بزرگ روی زمین که نفوس شان از بیجصد هزار بیشتر است

نام شهر	موقع آن	مقدار نفوس
لندن	در انگلستان	۴۰۷۰۵۰۷۳۱
پنورلک	در منچستر امریکا	۲۰۷۱۶۰۱۳۶
پاریس	در فرانس	۲۰۷۱۳۰۰۶۸
فانکلوون	در چین	۲۰۰۰۰۰۰۰

(۷۱)

۲۰۰۴۰۰۰۰	در المانیا	برلین
۱۰۸۷۲۰۸۸۰	در متحده امریکا	شیکاگو
۱۰۸۱۶۰۳۰۳	در اوستریا	وبانه
۱۰۶۵۰۰۰۰	در چین	پاکن
۱۰۴۴۰۱۲۱	در ژاپن	توکیو
۱۰۳۳۹۰۳۷۵	در روس	پاریس-بورغ
۱۰۳۶۷۰۷۱۶	در متحده امریکا	فلالندنها
۱۰۲۲۵۰۰۰۰	در دولت علیه عنایتیه	استانبول
۱۰۰۳۸۰۰۵۹۱	در روس	موسکوا
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	در چین	ساقستان
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	در چین	چانجماو
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	در چین	سینفان
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	در چین	تیان‌چین
۹۰۰۰۰۰۰۰۰	در آرمانیه امریکا	بوئنس آرس
۸۰۰۰۰۰۰۰۰	در چین	هانگاو
۸۷۰۰۰۰۰۰	در هندوستان	کلکته
۸۴۷۰۷۹۶	در ژاپن	اورزا
۸۲۱۰۲۲۵	در هندستان	بمبئی
۷۷۶۰۰۰۶	در المانیا	هامبورغ
۷۷۲۰۸۵۲	در انگلستان	غلاصقوو
۷۶۰۰۴۲۳	در مجارستان	بوداپشت
۷۳۲۰۰۰۰	در انگلستان	لیون‌بربول
۷۱۶۰۸۱۰	در فرانسه	ربود و تراپزو
۷۰۰۰۰۰۰۰	در چین	هانچ جاو
۸۰۰۰۰۰۰۰	در چین	فوچاو
۹۰۰۰۰۰۰۰	در روس	وارشاو
۶۳۸۰۴۰۸	در چین	شانهای
۶۲۰۰۰۰۰۰	در متحده امریکا	سن‌لویں
۶۱۲۰۱۷۹	در سیام	ماضوق
۶۰۰۰۰۰۰۰		

(۷۲)

۵۹۴ . ۶۱۸	در متحده امریکا	بوستون
۵۸۰ . ۰۰	در بلژیک	پرو کسل
۵۶۵ . ۱۸۱	در دولت علیه عنانیه	قاهره مصر
۵۶۳ . ۵۴۰	در ایتالیا	نابولی
۵۶۲ . ۰۰۰	در المانیا	موینخ
۵۳۰ . ۴۸۶	در انگلستان	مانچستر
۵۴۶ . ۰۵۳۴	در فرانسه	امسٹردام
۵۳۹ . ۰۵۸۵	در اسپانیا	مادرید
۵۳۳ . ۰۲۹	در انگلستان	برمنقام
۵۳۳ . ۰۰۰	در المان	درسدن
۵۳۳ . ۰۰۰	در اسپانیا	مارسلویا
۵۳۱ . ۳۱۳	در متحده امریکا	بالیمور
۵۳۰ . ۷۲۳	در مکزیقا	مکیتو
۵۰۹ . ۳۴۶	در هندستان	مادراس
۵۰۸ . ۶۱۰	اوسترالیا	سیدنی
۵۰۲ . ۰۱۱۰	اوسترالیا	مالبورن
۵۰۰ . ۰۰۰	در چین	سوچاو
۵۰۰ . ۰۰۰	در چین	نانکنینگ

﴿ خاتمه و اعتذار ﴾

جدول جهان نما ایشانه در تاریخ پایشترازین و سمعت داده خیل مکمل بک اثری بوجود آورده خواهد شد . درین وقت برای نونه و اتحاد مسلک بهمین قدر اگتنهاور زیدیم .
 چون فن جلدی میراث ایثار این مولف عالی در راه کنونی تحصیل کرده ام از اسباب اصطلاحات
 میراثی و انسانی تپه هارا . این اصول و قاعده های متدالوه مکتبهای هنچرا توشه ام . حال آنکه
 در (مکتبه زنگنه) شاکر دان وطن عزیز ما میراث ایثار به اصول منه اوله مکتبهای هند
 تحصیل میکنم . آنکه اشتاده حساس شود اگر ایثار را بواسطه هنر دان اداره
 ارجمند همراهی خان و سید ارجمند خان کا از تحصیل باقی کان مکتب حببه میباشد ناید رحمة
 مکن به اصول منه اوله مطرمه . نظیق دادیم . و هردو اصطلاح انسانی را توشه . نهضه نظره
 نشکانه زمین و گره بجه و گره مسطوحه ایز تعریف چیزه دستی . هر زانه جهش خان قدمه ای
 که رست کارهای اخبار را در مطبه میراثند . اخیر است که این مدبه ناجیانه سراج الاخبار
 از خانه موجب استفاده ایند ای قارئین کرام گردید . واگر تصور و تقصی اینند نهار خطابوش
 زبان عربی آنرا عفو فرمایند (مخدود طرزی)

اعلان

از اداره

کتاب سال اول سراج الاخبار افقامیه مجلد

کتاب سال دوم *** مصور مجلد

کتاب سال سوم *** مصور مجلد

کتاب سال چهارم مصور مجلد

علم و اسلامیت

آیا چه باید کرد؟

ادب در فن

نویزید

ختصر حضر افیای عمومی

این کتابهای فوق در اداره موجود است. هر کسی که آرزوی

خریداری آنرا داشته باشد به اداره مراجعه کند.

۱۰۷

ار مقیمه عنایت

قیمت روپے کاملی

سیاحت و دورا دوره‌هاین بهشتاد روز مجلد ۲

سیاحت در جو هوا مجلد ۲

سیاحت در زیر بحیره هقصور مجلد

از مردم سخنی و از هر چنین سخنی

روضۃ حکم مجدد

اکنہ میں

جذب شارع محمد عاصم

مکانیک آنچه خواهد بود که از اینجا

دستوری ملکه هنری این سباهی ماقوم را
درین - از روی سر برداری ایں سباهی ماقوم را

وَالْمُؤْمِنُونَ هُمُ الْأَعْلَمُ بِمَا يَعْرِفُونَ

بَلْهَرْ وَكَانَتْ نَزِفَةً مُدَمَّجَةً فِي الْأَنْفِ

در باره از آن دو دکان حاجی علام محمد خان با خبر نداشت متصل

مادر سه شاهی عیمه‌ای معنیش حربداری کرد و میتوانست.

و از خارج افغانستان ارزوی حربه اری کتابهای

نافوغرا نکند بامدیر - اج الاخبار افغانیه خباره کند.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library